

PLÁN ROZVOJA OBCE
ŽDAŇA

AKTUALIZÁCIA

2015

Plán rozvoja obce Ždaňa je vlastníctvom, imaním obce Ždaňa.

Plán rozvoja obce Ždaňa je autorským dielom združenia slovedu, o.z.

Autorské práva na systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií sú vyhradené pre spracovateľa projektu – združenie slovedu, o.z. a sú jeho vlastníctvom.

Akékoľvek zneužitie autorského práva fyzickou alebo právnickou osobou, kopírovanie celku, alebo jeho jednotlivých častí, alebo iné zneužitie má za následok trestnoprávnu zodpovednosť!

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

Názov:	Plán rozvoja obce Ždaňa na roky 2015 – 2022
Územné vymedzenie :	Košický samosprávny kraj Obec: Ždaňa
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	28. 1. 2016
Dátum platnosti:	28. 1. 2016 – 31. 12. 2022
Publikovaný verejne:	28. 1. 2016
Spracovateľ:	slovedu, občianske združenie Jesenná 6, 040 01 Košice, IČO: 42247438 Registrácia: Ministerstvo vnútra SR VVS/1-900/90-391 53

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

OBSAH

ÚVOD		5
	1. PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA - AKTUALIZÁCIA	5
	1.1 ÚČEL AKTUALIZÁCIE PLÁNU ROZVOJA OBCE A JEHO PRÍPRAVA	5
	1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PLÁNU ROZVOJA OBCE	5
	1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PLÁNU ROZVOJA OBCE	6
	1.4 VÝCHODISKOVÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY	6
	1.5 ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV	6
	1.6 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	7
	1.7 OSNOVA AKTUALIZOVANÉHO PLÁNU ROZVOJA OBCE	7
A	ANALYTICKÁ ČASŤ	8
	2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCE	8
AI	ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	11
	3. KRAJINA	11
	4. OBYVATEĽSTVO	11
	5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE	13
	6. ŠKOLSTVO	13
	7. EKONOMIKA A RIADENIE SAMOSPRÁVY	14
	8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	15
	9. KULTÚRA A ŠPORT	16
	10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI	16
	11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCE	16
AII	ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	17
	12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCE	17
	13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY	18
	14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	19
	15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	19
	16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A POZORUHODNOSTI	20
	17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCE	21
AIII	ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA A SWOT	22
B	STRATEGICKÁ ČASŤ	24
	18. VYMEDZENIE POJMOV	24
	19. VÍZIA OBCE	25
	20. PRIORITY A CIELE	25
C	PROGRAMOVÁ ČASŤ	30
	21. PREHĽAD OPATRENÍ	30
	22. INDIKÁTORY OPATRENÍ	39
D	REALIZAČNÁ ČASŤ	41
	23. MANAŽMENT PLÁNU ROZVOJA OBCE	41
	24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PLÁNU ROZVOJA OBCE	42
	25. KOMUNIKÁCIA PLÁNU ROZVOJA OBCE	43
	26. AKČNÝ PLÁN NA ROKY 2016 - 2017	44
E	FINANČNÁ ČASŤ	45
ZÁVER		46
	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	47

ÚVOD

Obec Ždaňa plánovanie svojho rozvoja deklarovala v roku 2002, kedy bol prijatý prvý dokument Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Realizácia aktivít podľa tohto plánu sa osvedčila. Investície a projekty, ktoré obec realizovala boli koordinované a nie náhodilé. Úspešné boli aj viaceré projekty a granty, ktoré obec pre svoj rozvoj využila. Pre programovacie obdobie 2014 – 2020, s presahom do roku 2022 sa obec Ždaňa rozhodla PHSR aktualizovať v nadväznosti na aktuálnu legislatívu, ako aj v nadväznosti na priority a ciele Stratégie Európa 2020.

Aktualizovaný Plán rozvoja obce Ždaňa je koncepčný dokument, ktorý hodnotí predchádzajúce obdobie z hľadiska naplnenia plánovaných cieľov, popisuje kľúčové javy v obci, hodnotí ich a navrhuje k nim dlhodobé priority a opatrenia. Ich realizácia by mala viesť k pozitívnemu rozvoju daného územia. Plán rozvoja odpovedá na otázku, ako naďalej koordinovať činnosť vo vnútri obce, aby sa dosiahlo riešenie problémov, ktoré sú spoločné pre všetkých obyvateľov obce. Aktualizovaný Plán rozvoja obce je materiálom, ktorý vychádza zo znalosti daného územia, starostlivo mapuje jeho zdroje a usiluje o dosiahnutie „verejného prospechu“. Zároveň využíva skúsenosti z realizácie pôvodného PHSR, využíva silné stránky a príležitosti a minimalizuje slabé stránky v prospech stanovenia reálnych cieľov.

1. PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA - AKTUALIZÁCIA

1.1 ÚČEL AKTUALIZÁCIE PLÁNU ROZVOJA OBCE A JEHO PRÍPRAVA

Kľúčovou ambíciou pri príprave aktualizácie Plánu rozvoja obce je skutočnosť, že využitie finančných, materiálnych a ľudských zdrojov je limitované a je potrebné ich užívanie plánovať tak, aby z toho mala obec a jej obyvatelia čo najväčší úžitok. Skúsenosť z predchádzajúcich rokov potvrdila, že šikovným manažmentom sa to dá.

Plán rozvoja obce Ždaňa do roku 2022 je strednodobým plánom pre pokračovanie naštartovaných dlhodobých procesov, ktoré vedú ku zlepšeniu sociálno-ekonomických podmienok života obce a jej obyvateľov. Úzko nadväzuje na PHSR, ktorý obec prijala v roku 2002. Je návodom pre individuálne projekty obce, jej podnikateľského zázemia, spolkov, či záujmových organizácií pri spoločnom úsilí o vlastný rozvoj. Plán rozvoja obce slúži ako podklad pre zdôvodňovanie finančných potrieb pri využívaní štátnych zdrojov a súčasne je potrebnou podmienkou k získaniu dotácií z fondov Európskej únie (EÚ).

Starosta obce Ždaňa poveril aktualizáciou rozvojového dokumentu obce odborníkov občianskeho združenia slovedu, ktoré sa dlhodobo zaoberá aktivitami v prospech obcí. Spoločne stanovili pracovnú aj riadiacu skupinu. Kľúčovým partnerom spracovateľa sa stalo obecné zastupiteľstvo. Obecné zastupiteľstvo prihliadalo na záujmy rozvoja obce, ale aj na záujmy podnikateľov a ďalších subjektov, ktoré priamo aj nepriamo svojim pôsobením ovplyvňujú rozvoj obce a regiónu. Spracovatelia pri návrhu stratégie vychádzali aj z výsledkov dotazníkov, ktoré občania vyplnili v počiatočnej fáze aktualizácie PHSR. Plán rozvoja obce tak svojim reálnym obsahom zodpovedá potrebám obce, ale aj potrebám jednotlivých subjektov v nej pôsobiacich.

1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PLÁNU ROZVOJA OBCE

NÁZOV DOKUMENTU	Program rozvoja obce Ždaňa na roky 2015 - 2022
FORMA SPRACOVANIA	Plán rozvoja obce Ždaňa je spracovaný „na kľúč“ s podporou reprezentantov zúčastnených ne jeho tvorbe a spracovaní. Pri spracovaní Plánu rozvoja je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Plánu rozvoja boli doplňované, pripomienkované poslancami s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obce. Zdrojom informácií bol obecný úrad, Štatistický úrad, Katastrálny úrad a ďalšie. Spracovatelia vychádzali z poznatkov od manažmentu obce, využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Plán rozvoja obce je v súlade s koncepčnými dokumentmi vyššieho územného celku aj v súlade s aktuálnou legislatívou.
RIADENIE PROCESU	Proces spracovania aktualizácie Plánu rozvoja koncepčne aj metodicky riadil spracovateľ: slovedu, o.z.

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

SPRACOVANIA	Manažéri za spracovateľa: JUDr. Monika Jurčová Ing. Alžbeta Naďová Riadiaca skupina: Ing. Ján Kokarda, starosta obce Bartolomej Horňák, zástupca starostu obce Imrich Gergely, poslanec obecného zastupiteľstva Pracovná skupina: Mgr. Imrich Bakši Július Binda Peter Buchla Pavol Galajda Milan Jambor Mgr. Stanislav Rusnák Július Takáč
OBDOBIE SPRACOVANIA	Plán rozvoja obce bol spracovaný v období jún 2015 – október 2015
FINANCOVANIE SPRACOVANIA	Plán rozvoja obce bol spracovaný v nadväznosti na Zmluvu o dielo medzi obcou a spracovateľom za dohodnutú cenu za dielo.

Zdroj: spracovateľ

1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PRO

TERMÍN: marec – október 2015	VI	VII	VIII	IX	X
Úvod					
Analytická časť					
Strategická časť					
Programová časť					
Realizačná časť					
Finančná časť					
Záver					

Zdroj: spracovateľ

1.4 VÝCHODISKOVÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY

Právnym rámcom spracovania Programu rozvoja obcí sú ustanovenia zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Rovnako dôležitým východiskom pre aktualizáciu Plánu rozvoja obce je pôvodný PHSR z roku 2002, kedy obec Ždaňa položila základy dobrých podmienok na využívanie miestnych možností a zdrojov k svojmu trvalému rozvoju. Tieto cenné skúsenosti využíva obec pri tvorbe a schvaľovaní aktualizácie dokumentu Plánu rozvoja obce. Aktualizácia Plánu rozvoja obce vo svojej strategickej časti zohľadňuje Územný plán obce Ždaňa a opiera sa aj o viacročný rozpočet obce.

1.5 ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV

NÁZOV DOKUMENTU	PLATNOSŤ DOKUMENTU	ÚROVEŇ DOKUMENTU	ZDROJ
Stratégia Európa 2020 a Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020	2020	nadnárodná	www.mindop.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	národná	www.mindop.sk

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

Integrovaný regionálny operačný program „IROP“	2020	národná	www.mindop.sk
--	------	---------	--

Zdroj: spracovateľ

1.6 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Od roku 2002, kedy bol spracovaný, schválený a prijatý prvý Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ždaňa prešla obec viacerými pozitívnymi zmenami a realizovala viaceré rozvojové projekty, ktoré významným spôsobom skvalitnili život obyvateľov aj návštevníkov obce, regiónu a jeho okolia. Vďaka šikovnému manažmentu obce, predovšetkým vďaka aktívnemu a skúsenému starostovi sa obec zapojila do prípravy a následnej realizácie viacerých investičných projektov a grantov, ktoré by bez takejto finančnej pomoci nebolo možné realizovať. Obec úspešne využila nenávratné finančné prostriedky a ďalšiu grantovú pomoc v prospech vlastného rozvoja a mohla tak realizovať prioritné investičné aktivity, na ktoré by veľmi ťažko vedela vyčleniť finančné prostriedky z vlastných zdrojov. Okrem investičných aktivít obec využila aj viaceré „mäkké“ projekty predovšetkým v oblasti ľudských zdrojov. Aktuálny stav rozvoja obce v porovnaní so stavom pred pôvodným PHSR možno hodnotiť ako výrazný posun kvality života jej obyvateľov aj ako kvalitatívny posun zázemia, ktoré obce pre svojich občanov zabezpečuje. Úlohou aktualizácie PHSR a jej strategickej časti je tento stav udržať a naďalej rozvíjať. Podrobné hodnotenie realizácie aktivít pôvodného PHSR je uvedené v tabuľke.

Tabuľka Hodnotenie realizovaných aktivít

NÁZOV PROJEKTU	ZDROJE FINANCOVANIA	CELKOVÁ VÝŠKA DOTÁCIE*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	ROK REALIZÁCIE
Rekonštrukcia základnej školy Ždaňa	ROP	440 000	65 000	2010
Regenerácia centrálnej zóny obce Ždaňa	ROP	646 000	34 000	2013
Výstavba 24 bytov v bytovom dome Ždaňa	ŠFRB + MVaRR	325 000	980 000 úver ŠFRB	2012
Rekonštrukcia šatní	PRV - LEADER	45 000	0	2012
Prestrešenie amfiteátra	PRV - LEADER	22 000	0	2014-15
Detské ihrisko	PRV - LEADER	22 000	0	2014-15
Viacúčelová športová plocha	PRV - LEADER	22 000	0	2015
Tržnica v obci Ždaňa	PRV - LEADER	22 000	0	2015
Kamerový systém	MV SR	5 000	2 500	2010 - 13
Bezpečnosť cestnej premávky	MV SR	5 000	2 500	2014 - 15
Rekonštrukcia kultúrneho domu v Ždani	Obec Ždaňa	0	400 000	2007
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Obec Ždaňa	0	20 000	2000 - 2014

*uvádzané v €

Zdroj: obec Ždaňa, 2015

1.7 OSNOVA AKTUALIZOVANÉHO PLÁNU ROZVOJA OBCE

Plán rozvoja obce formuluje aktuálne kľúčové problémy obce, jasne definuje jej strategické ciele, rozvojové priority a opatrenia. Navrhuje rad na seba nadväzujúcich krokov, ktorými sa koordinuje činnosť vo vnútri obce tak, aby sa dosiahlo riešenie problémov v prospech obyvateľov. Plán rozvoja obce je spracovaný v zhode s programovými princípmi Európskej únie, ktoré kladú dôraz na plánovanie a súlad medzi názormi verejnej správy, podnikateľského a občianskeho sektora. Plán rozvoja je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia aj kultúrneho dedičstva. Jeho obsahová štruktúra zodpovedá aktuálnym potrebám a člení sa na

- Úvod
- Analytická časť
- Strategická časť
- Programová časť

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

- Realizačná časť
- Finančná časť
- Záver
- Prílohy

A. ANALYTICKÁ ČASŤ

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCI ŽDAŇA

2.1 PREHĽAD ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV

Katastrálna výmera obce: **505 ha**

Počet obyvateľov k 31. 8. 2015: **1 377**

2.2 GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCE

Obec Ždaňa leží v nadmorskej výške 185 m juhovýchodne od Košíc na styku Košickej kotliny so Slanskými vrchmi pri vtoku rieky Olšavy do Hornádu. Kataster obce sa rozprestiera na úpätí Slanských vrchov, zo západu ju ohraničuje tok rieky Hornád, ktorá je v týchto úsekoch štrkonosná, so zaujímavými brehovými porastami. Južnou časťou obce preteká Turecký potok, ktorého brehové porasty dotvárajú zaujímavú krajinnú scenériu obce. Územie je zatriedené do mierne teplej, mierne suchej oblasti s chladnejšou zimou, ročný úhrn zrážok sa pohybuje v rozpätí 600 - 700 mm.

Obrázok Mapa polohy obce Ždaňa

2.3 HISTÓRIA OBCE

Prvým písomným dokladom o Ždani je pravdepodobne tzv. Varadínsky register z r. 1222, podľa ktorého bola dedina Ždaňa (villani Sudan) už v 1. tretine 13. storočia vyvinutou obcou. Žiaľ, presná lokalizácia Ždane v spomínanom registri nie je uvedená. V listine opisujúcej hranice Čane a

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

Vyšného Gyňova v r. 1270 sa pripomína majetok Ždaňa (possessio Sadan) ako dedina, ktorá susedí s Čaňou na rieke Hornád.

Názov obce v ďalších dokladoch je vedený takto:

r. 1288 Sudan,

r. 1335 Sodan,

r. 1808 po maďarsky Zsadány, po slovensky Žadany,

r. 1906 Žadaň,

po prevrate r. 1918 Ždaňa.

Pomenovanie dediny je odvodené od slovanského osobného mena Ždaň.

Vyludnením po tatárskom vpáde r. 1241 sa slovanský charakter obce stráca, lebo noví obyvatelia zrejme už mali prevažne maďarský pôvod. Pomaďarčilo sa aj pomenovanie obce a novoprichádzajúci Slováci v nasledujúcich storočiach prevzali len názov, aký sa vytvoril a zachoval v maďarskej reči. Názov Ždaňa je umelo vytvorený a používa sa od r. 1918. Nárečový výraz je Žadaň alebo Žedaň.

Ždaňa bola už od najstarších čias dôležitou dedinou vo svojom okolí, lebo tadiaľ prechádzala cesta cez Hornád na Čaňu a ďalej na hlavnú pohornádsku hradskú. Prvými jej známymi majiteľmi boli páni z tzv. nádoštskej vetvy Abovcov, ktorí sídlili v Trstenom pri Hornáde (predtým Nádošť).

Po smrti posledného mužského predstaviteľa tohto rodu Dominka, kráľ Karol Róbert z Anjou nádoštské panstvo aj s dedinou Ždaňa (Sodan) dáva r. 1335 palatínovi Viliamovi Drugethovi. V tej dobe už viedla priama cesta zo Ždane cez Čaňu do Košíc. Od r. 1415 sa tu vyberalo mýto (tributum). O tom, že Ždaňa bola v 1. polovici 15. storočia pomerne ľudnatou dedinou, sa dozvedáme z portálneho súpisu r. 1427. Vtedy tu napočítali 36 port. Rušné 16. storočie poznamenané protitureckými vojnami, náboženskými nepokojmi a bojom o uhorský trón nezičilo ani vývoju obce Ždaňa. O nejakých významnejších historických udalostiach, ktoré by sa v Ždani alebo v jej blízkosti boli v tých časoch odohrali, nemáme žiaľ žiadnych dokladov. Z portálneho súpisu v r. 1555, kedy v obci bolo len 5 a 1/2 porty, môžeme jednoznačne usúdiť, že Ždaňa v tej dobe bola na úpadku. Miestni feudáli v 16. a 17. storočí určite dedinu dosídľovali, s najväčšou pravdepodobnosťou najmä Maďarmi, ktorí odišli z Turkami okupovaných území. Stavovský odboj v 17. a začiatkom 18. storočia ako aj mor, ktorý na začiatku Rákocziho povstania postihol celú Abaujskú stolicu, zapríčinil veľký pokles počtu obyvateľov obce.

Pri sčítaní obyvateľstva v r. 1715 tu žilo iba 8 poddanských rodín a v r. 1720 Ždaňa mala 11 usadlostí. Tak ako väčšina dedín v Abaujskej stolici, aj Ždaňa bola v priebehu 18. storočia dosídľovaná hlavne slovenskými poddanými rímsko-katolíckeho vierovyznania. Počet obyvateľov obce sa podstatne zvýšil najmä v 1. tretine 19. storočia. Roku 1828 stosedem ždaňanských domov obývalo už 762 obyvateľov. Prevažná väčšina z nich sa živila aj po zrušení poddanstva hlavne poľnohospodárstvom, tak ako po stáročia predtým. Rozvoj poľnohospodárskej výroby predurčovala už samotná lokalizácia obce. Meandre Hornádu boli síce príčinou častých povodní, ale tieto zúrodňovali pôdu, na ktorej sa darí všetkým plodinám nášho zemepisného pásma. Pôda postupne prechádzala od šľachty cez Židov do rúk miestnych roľníkov. Väčšinu pozemkov ždaňanského chotára vlastnili koncom 19. a začiatkom 20. storočia Židia. V Ždani žilo asi 15 židovských rodín. Mali tu svoj kostol, školu i cintorín.

Obec bola na prelome 19. a 20. storočia sídlom okresného úradu, k čomu ju predurčovala najmä výhodná poloha na križovatke štyroch ciest. Úrad sídlil v budove zvlášť postavenej na tento účel. V obci bola aj väznica patriaca k okresnému súdu. Konali sa tiež odvody brancov. Ždaňa už vtedy mala svojho lekára a lekárňu, 11 obchodov a viacero rôznych živností, medzi iným aj drožkára. Obchody a živnosti mali v rukách najmä židovskí podnikatelia. V súvislosti so zriadením okresného úradu v obci sa od konca 19. storočia do 1. svetovej vojny výrazne zvýšil počet jej obyvateľov. Kým r. 1890 ich tu žilo iba 671, r. 1910 to už bolo až 968. Obyvateľstvo Ždane sa v tých časoch, ale aj neskôr, hlásilo najmä ku katolíckemu náboženstvu, ale bolo tu aj asi 50 reformovaných (kalvínskych) rodín a už spomínaná židovská komunita. Každé náboženstvo malo svoj kostol. Klasicistická budova reformátskeho chrámu z konca 18. storočia dodnes slúži miestnym kalvínom a kostol postavený r. 1907 v secesnom slohu navštevujú tunajší veriaci rímsko-katolíckeho vierovyznania. Po vyhlásení Česko-Slovenska r. 1918 zanikli uhorské okresné úrady. V novom územnom usporiadaní už Ždani neprislúchalo žiadne významnejšie postavenie. Do r. 1921 sa tu dokonca znížil počet obyvateľov na 993. Každodenný život väčšiny obyvateľov obce sa však výrazne nezmenil ani medzi dvoma svetovými vojnami. Naďalej sa zaoberali najmä poľnohospodárstvom, privyrábali si furmankami. Nemajetní občania si v lete zarábali na živobytie ako koptníci u bohatších gazdov a v zime ako lesní robotníci v blízkych lesoch. Ždaňanské ženy boli známe ako šikovné tkáčky a z remesiel sa tu darilo najmä kolesárom. Ako spomínal a tvrdil jeden z najstarších obyvateľov Ždane Štefan Varga, že každý bol syty a nejakej výnimočnej biedy v dedine vraj v tých časoch nebolo.

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

Počet obyvateľov obce sa postupne pomaly zvyšoval. Tesne po vypuknutí 2.svetovej vojny v r.1940 ich tu žilo 1016. Dlhé roky sa deti zo Ždana vzdelávali v dvojtriednej obecnej škole. Až po 2.svetovej vojne tu bola v budove bývalého okresného úradu zriadená meštianska škola, práve v širokom okolí. Z rozhodnutia Viedenskej arbitráže v novembri 1938 sa Ždaňa stala súčasťou Maďarska. Citeľné zníženie životnej úrovne, ktoré nasledovalo po okupácii, sprevádzala násilná maďarizácia. Nejednen vtedajší žiak obecnej školy spomína na príchod maďarizácie. Nejednen vtedajší žiak obecnej školy spomína na príchod maďarských učiteľov a ich tvrdé požiadavky na znalosť maďarského jazyka (napr. za týždeň sa museli naučiť maďarský otčenáš a maďarskú hymnu). Mladí muži narukovali do maďarskej armády a bojovali na východnom fronte. Podľa vyjadrenia pamätníkov vraj tam veľa škody nenarobili. Časť z nich pred koncom vojny dezertovala. Mnohí padli do zajatia a traja z obce sa dostali do československých jednotiek, ktoré sa organizovali vo vtedajšom ZSSR. Jeden z nich, P. Marcin, padol v boji pri Dukle, ostatní sa vrátili k rodinám. Roky vojny boli tragické najmä pre židovských obyvateľov Ždane. Aj keď niektorí z nich prežili nacistické koncentráky, do obce sa po vojne nevrátil ani jeden. Pri prechode frontu dedina utrpela veľké materiálne škody.

2.4 SYMBOLY OBCE

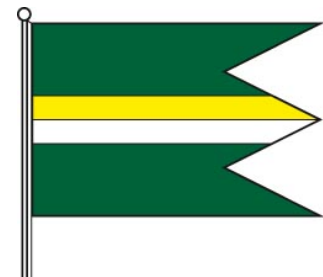
Symbole obce Ždaňa sú zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou HR SR: Z – 74/1999.

Erb obce Ždaňa tvoria dva zlaté listnaté prirodzené stromy, ľavý nižší vyrastajúce v zelenom štíte spoza strieborného priebežného múra. (Obrázok 2)

Obrázok 2 Erb obce

Vlajka obce pozostáva z pozdĺžnych pruhov vo farbách striedavo zhora 3/8 zelená, 1/8 žltá, 1/8 biela a 3/8 zelená s dvoma záreznami. (Obrázok 3)

Obrázok 3 Vlajka obce

2.5 ZAČLENENIE OBCE DO MIKROREGIÓNU

Ždaňa je súčasťou mikroregiónu a členom Regionálneho združenia obcí Hornád. Združenie vzniklo v roku 1996 registráciou na Ministerstve vnútra SR. Hlavným cieľom tejto neziskovej organizácie je príprava, presadzovanie a realizácia spoločných cieľov a záujmov v rôznych oblastiach rozvoja a spoločenského života a pre hospodársky a sociálny rozvoj mikroregiónu. Členmi Združenia sú ďalej obce Belža, Čaňa, Geča, Gyňov, Haniska, Kokšov-Bakša, Košická Polianka, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Seňa, Skároš, Sokolany, Trstené pri Hornáde, Valaliky, Vyšná Hutka a Vyšná Myšľa.

A I. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

3. KRAJINA

3.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA OBCE A VYUŽITIE KRAJINY

Katastrálne územie pokrývajú na západe štvrtohorné riečne naplaveniny s nepatrne členitým reliéfom, na východe vystupuje územie do výšky 340 m a je z malej časti zalesnené. Z toho dôvodu je pôda menej vystavená vodnej a veternej erózii. Katastrálne územie obteká rieka Hornád, v obci tečie aj potok Marovka (Turecký potok), ktorý pôvodne pretekal cez sídlo a bol umelým, kanálovým korytom odvedený na kraj obce. V štrkovom podloží sa nachádza pomerne stabilná úroveň spodnej vody, ktorej kvalita je však na niektorých miestach sporná. Okolie obce je takmer celé odlesnené, do extravilánu obce patrí len cca 25 ha lesa. Hlbší kryt zvetralín a prevaha poľnohospodárskej pôdy dáva dobré podmienky pre poľnohospodársku výrobu. Menšiu časť tvoria trvalo trávnaté porasty. Inžiniersko-geologické vlastnosti územia sú podmienené vhodné pre zakladanie stavieb.

Lesné porasty „chotára“ obce sú charakteristické zmiešanými ihličnato-listnatými drevinami. Vyskytujú sa tu kroviská, zbierajú sa huby aj liečivé rastliny. Z drevín prevažuje borovica lesná, silne premiešaná brezou bradavičnatou. Čiastočne sa tu objavuje aj smrek. Kvalitnejšie dreviny ako hrab obyčajný a buk lesný sa vyskytujú v rámci extravilánu obce len ojedinele. V lesoch a ich okolí sú dobré existenčné podmienky pre vysokú aj nízku zver. V celej oblasti sa vyskytuje veľké množstvo vtáctva rôzneho druhu, extravilán obce patrí do chráneného vtáčieho územia.

4. OBYVATEĽSTVO

4.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Dlhodobý vývoj počtu obyvateľov vypovedá o stabilizovanom demografickom vývoji obce v sledovanom období. V posledných rokoch je zaznamenaný primeraný, mierny nárast počtu obyvateľov, čo pozitívne ovplyvňuje predpokladaný rozvoj obce. Nárast počtu obyvateľov je dôsledkom toho, že obec dlhodobo vytvára priaznivé podmienky pre mladé rodiny, pripravuje pozemky pre individuálnu výstavbu domov aj realizuje výstavbu obecných bytov. Uvedenými opatreniami sa zastavil odchod mladých rodín do iných obcí za lepšími podmienkami bývania a naopak, aj rodiny, ktoré sa pred časom vysťahovali sa postupne vracajú do obce.

Tabuľka Vývoj počtu obyvateľov v obci

OBEC	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ŽDAŇA	1 312	1 318	1 337	1 355	1 354	1 352	1 355	1 377

Zdroj: obec Ždaňa, 2015, stav k 31. 8. 2015

V obci prevažujú obyvatelia slovenskej národnosti, najpočetnejšou menšinou sú obyvatelia rusínskej národnosti.

4.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

V obci je možné sledovať primeraný stav obyvateľov v produktívnom veku ku „seniorom“. O vekovej štruktúre obyvateľov najlepšie vypovedá hodnota indexu starnutia, ktorá v obci dosiahla hodnotu 0,87. Táto hodnota vyjadruje podiel obyvateľov v neproduktívnom veku (60 rokov a viac) ku počtu obyvateľov vo veku 0 -1 5 rokov. Aktuálna hodnota indexu vypovedá o stabilizovanom stave obce, so sklonom k miernemu starnutiu populácie, čo je však všeobecný stav na celom Slovensku.

Tabuľka: Zastúpenie vekových kategórií v obci

OBEC	0 – 15 ROKOV	15 – 30 ROKOV	30 – 62 ROKOV	VIAC AKO 62 ROKOV
ŽDAŇA	234	318	621	204

Zdroj: obec Ždaňa, 2015

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

4.3 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

Vzdelanie obyvateľov úzko súvisí so schopnosťami a zručnosťami uplatniť sa na trhu práce. Mimo väčších miest, v regiónoch kde prevažujú menšie obce je vzdelanostná úroveň obyvateľov tradične nižšia, čo prináša riziko vyššej nezamestnanosti. Naopak vyššie vzdelanie obyvateľov prináša vyššie využitie ekonomického potenciálu obce.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov v obci Ždaňa je silne ovplyvnená blízkosťou krajského mesta aj blízkosťou významných zamestnávateľov v oblasti strojárstva a hutníctva. V obci celkovo prevažujú obyvatelia v aktívnom veku so stredným odborným vzdelaním s maturitou, absolventi gymnázií, trochu menej početná je skupina obyvateľov s učňovským vzdelaním bez maturity. Podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí nie je zanedbateľný a zodpovedá vzdelanostným potrebám regiónu. Najviac vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je v technických odboroch, v strojárstve a hutníctve, druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia s humanitným vzdelaním univerzitného smeru.

Zo vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce vyplýva, že najväčší podiel majú obyvatelia so vzdelaním v oblasti strojárstva, služieb, obchodu, priemyselnej výroby, najmenší podiel obyvateľov je v poľnohospodárstve. Záujem obyvateľov vzdelávať sa prioritne v týchto odvetviach zodpovedá aj pracovným možnostiam a ponuke trhu práce v regióne a jeho blízkom okolí.

4.4 ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV

Obec Ždaňa sa nachádza v blízkosti U. S. Steel - najväčšieho zamestnávateľa v regióne, v blízkosti priemyselného parku v Kechenci aj v blízkosti krajského mesta Košice. Väčšina obyvateľov obce Ždaňa práve tu nachádza svoje uplatnenie a prácu. Nemálo obyvateľov však má prácu aj priamo v obci – v základných školách aj v materskej škole, kde sa uplatnia pedagogickí aj nepedagogickí zamestnanci. Dochádzanie obyvateľov za prácou do vzdialených regiónov či do zahraničia v pravidelných turnusoch nie je v obci preto výrazné.

Napriek viacerým významným zamestnávateľom má obec aj istý počet nezamestnaných, ktorých počet v posledných rokoch kolíše, až mierne klesá. Obec zamestnáva na aktívnych prácach 15 a na dobrovoľníckej práci 6 uchádzačov o zamestnanie.

Tabuľka Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti

OBEC	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet nezamestnaných mužov a žien spolu	90	110	94	109	127	100	91

Zdroj: obec Ždaňa, 2015

4.5 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

S demografickým vývojom obyvateľov v obci a pracovnými príležitosťami v regióne úzko súvisí aj rozvoj individuálnej výstavby a záujem mladých rodín nevystáňovať sa do iných obcí či vzdialenejších centier, ale zostať v obci. Obec dlhodobo venuje pozornosť vytváraniu priaznivých podmienok pre individuálnu výstavbu a rast počtu obyvateľov je primeraný, ale dlhodobý. Podobne aj počet domov, ktoré si obyvatelia postavili narastá postupne, primerane, nie nárazovo. Obec má kvalitne pripravený a schválený Program rozvoja bývania, čo je odrazom zodpovedného prístupu vedenia obce k problematike bývania a tým aj k stabilizácii obyvateľov v obci.

Občania obce žijú prevažne v rodinných domoch, čo zodpovedá dedinskému charakteru obce a celého regiónu. Prevažná väčšina obývaných domov je využívaná na trvalé bývanie, len 6 domov je neobývaných. Obec má obecné aj byty.

Tabuľka Prehľad domového a bytového fondu

OBEC ŽDAŇA	RODINNÉ DOMY			BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH		
	TRVALO OBÝVANÉ	PRECHODNE OBÝVANÉ	NEOBÝVANÉ	TRVALO OBÝVANÉ,	PRECHODNE OBÝVANÉ	NEOBÝVANÉ
	340		6	50	0	0

Zdroj: obec Ždaňa, 2015

5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE

5.1 ZDRAVOTNÉ A SOCIÁLNE SLUŽBY

V obci sa nachádza 1 ambulancia praktického všeobecného lekára pre dospelých, 1 ambulancia stomatóloga a 1 lekárneň. Za ďalšími zdravotnými ambulanciami a špecialistami dochádzajú obyvatelia obce do Košíc. Najbližšia nemocnica, pohotovostná služba a rýchla zdravotnícka pomoc je pre obec v Košiciach.

Pre svojich seniorov obec zabezpečuje rozvoz stravy. Terénna opatrovateľská služba či ďalšie zariadenie pre seniorov s celodennou, alebo stálou starostlivosťou v obci zatiaľ nie je vybudované. V obci sa nachádza detský domov pre 10 chovancov. V rámci služieb občanom má obec vybudovaný Dom nádeje.

5.2 OSTATNÉ SLUŽBY A OBCHODY

V obci je dostupný predaj základných potravín a rozličného tovaru. Sortiment predaja v obchodoch je postačujúci, za ďalším tovarom a službami obyvatelia dochádzajú do susednej obce Čaňa, prípadne do Košíc. Drobných miestnych podnikateľov, ktorí by prevádzkovali ďalšie predajné služby a rozšírili by sortiment predaja v obci ohrozujú veľké nákupné centrá v Košiciach. V obci sa nachádza reštaurácia, pizzéria, bar aj pohostinstvo. Obyvatelia obce nemajú k dispozícii bankomat žiadnej banky, pošta je však vybavená poštomatom na výber hotovosti z ktorejkoľvek banky. Podrobný prehľad ponuky občianskej vybavenosti je uvedený v tabuľke.

Tabuľka Prehľad služieb v obci

OBEC ŽDAŇA	POTRAVINY (POTRAVINY SPOJENÉ SO ZMIEŠANÝM TOVARAM)	PREDAJNA ZELENINY - OVOCIA	PREDAJNA S TEXTILOM	PREDAJNA S OBUVOU	LEKÁREŇ	OPRAVA OBUVI	OPRAVA ÁUT	CUKRÁREŇ	POHOSTINSTVO, REŠTAURÁCIA	INÉ
	3	0	2	0	1	0	0	0	4	

Zdroj: obec Ždaňa, 2015

6. ŠKOLSTVO

Priaznivý demografický vývoj za posledné roky sa odrazil aj na vyťažení predškolských a školských zariadení v obci. V obci je 1 materská škola a 3 základné školy plne organizované: Základná škola, ktorú navštevujú aj žiaci z obcí Skároš a Nižná Myšľa registruje celkom 202 žiakov, Špeciálna internátna základná škola pre žiakov s problémami výučby, ktorú navštevuje približne 100 žiakov aj z obcí Skároš, Nižná Myšľa, Čaňa a Trstené pri Hornáde. Pôsobí tu aj Cirkevná základná škola, ktorú navštevuje približne 60 žiakov. V týchto školách je zabezpečené aj stravovanie žiakov vo vlastnej školskej jedálni. Kapacita predškolského aj školských zariadení je postačujúca.

Budovy materskej školy a základných škôl sa postupne modernizujú a rekonštruujú aj z hľadiska energetickej úspornosti. Postupne obec bude potrebovať modernizovať aj interiérové vybavenie škôl a rekonštrukciu materskej školy.

V pedagogickom procese nechýba priestor na využívanie interaktívnych pomôcok, žiaci majú k dispozícii telocvičňu, materská škola má vo svojom areáli detské/športové ihrisko. Aj vybavenie predškolského zariadenia sa postupne modernizuje nákupom hračiek a výukových názorných pomôcok. Absentuje výučba cudzích jazykov kvalifikovanými pedagógmi a tiež rozmanitosť voľnočasových aktivít pre deti a žiakov.

V obci je potenciál rozšíreného vyučovania umeleckých predmetov hudby a tanca. Školské ihriská si vyžadujú zlepšenie vybavenosti pred širšie športové aktivity detí a mládeže.

7. EKONOMIKA A RIADENIE SAMOSPRÁVY

7.1 EKONOMICKÁ KONDÍCIA OBCE

Od kondície a výkonnosti obce vo veľkej miere závisí jej schopnosť prípravy projektovej dokumentácie, prípravy žiadostí a projektov pre nenávratné finančné prostriedky, ale aj schopnosť schválené projekty realizovať. Obec veľmi zodpovedne pristupuje k tvorbe svojho rozpočtu a viacročného rozpočtu, pri čerpaní jednotlivých položiek rozpočtu sa vďaka legislatíve osvedčil systém predbežnej, priebežnej aj následnej finančnej kontroly. Fiskálna decentralizácia nenaplnila očakávania, obec na prenesený výkon štátnej správy nedostáva dostatok zdrojov zo štátneho rozpočtu, ale svojim rozumným prístupom dokázala napriek nepriaznivej situácii aj v pokrízovom období šetrením rozumne hospodáriť. Obec nemá úverové zaťaženie. V majetku obce sa nachádzajú nehnuteľnosti: budova obecného úradu, kultúrny dom, budova školy, dom smútku, budova materskej školy.

Tabuľka Základný rozpočtový vývoj obce

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
VÝVOJ PRÍJMOV							
VÝNOSY Z DAŇOVÉHO ÚRADU	282 500	304 268	311 833	321 188	325 633	354 940	311 833
VÝNOSY Z MIESTNYCH DANÍ	36 850	33 900	33 900	34 918	34 070	34 518	34 840
NEDAŇOVÉ PRÍJMY	24 200	23 900	39 100	40 788	84 335	86 628	88 460
PRÍJMY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU CELKOM	673 600	436 539	440 699	480 277	445 063	471 536	494 000
NENÁVRATNÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY	172 500	25 945	8 062				
ÚVERY Z BÁNK	792064 ŠFRB	18251	29659	39569	38715		
PREÚČTOVANIE Z PEŇAŽNÝCH FONDOV			173	26941	18049		
OSTATNÉ (DARY, GRANTY, ODPREDAJ...)	48275	15936	56937	19497	20407	18500	16900
VÝVOJ VÝDAVKOV							
VLASTNÝ VÝKON	318442	342556	382511	392619	438993	497040	400320
PRENESENÝ VÝKON	51974	374003	51017	61537	37920	43261	43261
SPRÁVA MAJETKU							
ZÁVÄZKY							
ŠJ							
OSTATNÉ (ÚROKY...)							

Uvedené v €
Zdroj: obec Ždaňa, 2015

7.2 RIADENIE SAMOSPRÁVY

Po rozdelení niekdajších národných výborov sa na Slovensku vytvorili predpoklady formovania a posilňovania občianskej spoločnosti. Najlepšou cestou, aby sa občan mohol podieľať na spravovaní spoločnosti je decentralizácia moci na nižšie územné jednotky – obce. Dnes môžeme smelo povedať, že územná demokracia má u nás už zakorenenú tradíciu a obce sa stali základnou jednotkou, priestorom, kde ešte obyvatelia majú záujem o veci verejné – obecné.

Obce vo svojej činnosti zabezpečujú originálne – samosprávne kompetencie, a postupnou decentralizáciou v niektorých oblastiach aj prenesený výkon štátnej správy. Rýchly vývoj informačných technológií a potreba okamžitého prístupu k niektorým informáciám a podkladom priniesli výzvu aj pre územnú samosprávu a jej informatizáciu. Obce potrebujú rýchle a efektívne prepojenie na ostatné orgány a inštitúcie verejnej správy a potrebujú získať hodnoverné podklady a informácie od úradov okamžite. Podobne aj občania pre vybavovanie akýchkoľvek záležitostí potrebujú prístup k takýmto portálom. Aktuálne stanovený termín na kompletne „on-line“ prepojenie je záver roka 2016. Obec Ždaňa sa priebežne zapájala do softwarového aj hardwarového vybavenia aj prostredníctvom projektu DEUS a ešte v roku 2015 bude on-line prepojená v skúšobnej prevádzke v sieti DCOM.

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

Výkonným zázemím obecného zastupiteľstva a starostu je obecný úrad, ktorý zabezpečuje potrebné organizačné aj administratívne úkony a priestor komunikácie s občanmi. Pre prenesený výkon štátnej správy majú viaceré obce vytvorený spoločný úrad v Čani. Obec Ždaňa má solídne vybudované zázemie obecného úradu.

8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

8.1 STAV TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Obec má veľmi solídne vybudovanú technickú infraštruktúru. Kompletne je v obci dobudovaný zavedený plynovod, vodovod, a čističky odpadových vôd s výnimkou niektorých domov, kde sú splašky odvádzané spravidla do zastaralých septikov, ktoré vo väčšine prípadov nie sú dokonale izolované, takže dochádza k znečisťovaniu podzemných vôd.

Odber a dodávka tepla je v obci len z lokálnych tepelných zariadení na báze spaľovania plyných palív a v malej miere elektrickou energiou. Rodinné domy sú zásobované pre vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody väčšinou z vlastných zdrojov tepla a to formou malých kotlov, prípadne ako etážové vykurovanie na báze zemného plynu. Plynofikácia obce veľkou mierou prispela k doriešeniu situácie v zásobovaní teplom. Po komplexnej plynofikácii obce došlo k zmene používaných tuhých palív v prospech ušľachtilých palív, čo je nesporné prínosom v prospech zlepšenia životného prostredia. Obyvatelia využívajú tuhé palivá aktuálne podľa vývoja cien. Územie obce je napojené na rozvody SPP, a.s., závod Košice.

V obci nie sú žiadne výrobné zdroje elektrickej energie. Dodávka a rozvod elektrickej energie je zabezpečovaná Východoslovenskou energetikou a.s., závod Košice. Kapacita tejto rozvodne je dostačujúca, v prípade požiadaviek je technicky realizovateľné jej navýšenie. Rozvodná vzdušná sekundárna sieť v obci je na betónových stĺpoch.

Na území obce existuje pevná telefónna sieť spoločnosti Telecom a.s., vyhovujúce pokrytie signálom GSM komerčných operátorov je dostačujúce. Územie obce je pokryté televíznym signálom, obec nie je napojená na káblovú televíziu. Pripojenie na internet je dobré, internet je bežne prístupný pre obyvateľstvo v dostačujúcej miere, kapacite a rýchlosti. Internetové pripojenie je len cez mobilných operátorov a spoločnosť Telecom a.s.

Obec má vybudované verejné osvetlenie, je však staré a nezodpovedá potrebám energetickej úspornosti a ekologickej nenáročnosti. Podobne aj obecný rozhlas je v obci vybudovaný, je zastaralý a nezodpovedá súčasným technickým možnostiam a potrebám. Obec v posledných rokoch investovala do kamerového systému za účelom zvýšenia bezpečnosti obyvateľov.

Tabuľka Technická infraštruktúra v obci

OBEC ŽDAŇA	PLYNOVOD	VODOVOD	KANALIZÁCIA	ČOV	OBEČNÝ ROZHLAS	VEREJNÉ OSVETLENIE	SEPAROVANIE ODPADU
	ÁNO	ÁNO	NIE	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO

Zdroj: obec Ždaňa, 2015

8.2 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Obec od roku 1995 zabezpečuje za výhodných podmienok pre obyvateľov triedený zber odpadu. V obci je separovaný zber pre komodity papier, plasty a sklo, odvoz odpadu pravidelne zabezpečuje spoločnosť AVE. V obci sa nenachádza kompostovisko pre biologicky rozložiteľný odpad, výstavbu a prevádzku takého kompostoviska obec v mikroregióne podporí. Zmenami v systéme prístupu k nakladaniu s odpadom je však potrebné sa neustále zaoberať, najmä s ohľadom na možný vznik malých nepovolených skládok, nakoľko časti obyvateľstva ešte stále chýba dostatočné uvedomenie. Obec dbá na to, aby sa v jej katastri nevyskytli žiadne enviromentálne záťažee.

9. KULTÚRA A ŠPORT

Na organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií obec využíva svoje modernizované centrum a kultúrny dom, kde sa nachádzajú aj priestory pre ďalšie možnosti aktivít. Ponuka kultúrnych, spoločenských a športových aktivít je viac-menej tradičného charakteru. V kultúre prevažujú tanečné zábavy, Ždaňanský jarmok, Deň matiek, Vianočná akadémia, Vianočné trhy a príležitostné vystúpenia umelcov.

V obci sa konajú športové víkendy a futbalové turnaje, nohejbalové turnaje, volejbalové zápasy, súťaže v boxe a ľadová plocha sa využíva na hokej a karneval na ľade. Aj napriek týmto aktivitám občanom chýbajú častejšie športové podujatia pre deti a rodiny. V obci nechýba multifunkčné ihrisko, futbalové ihrisko je vybavené šatňami a ďalším sociálnym zariadením.

V rámci spoločenského a športového vyžitia majú občania k dispozícii moderne rekonštruované centrum obce a oddychovú zónu.

Za ďalšími kultúrnymi, spoločenskými a športovými aktivitami musia občania dochádzať do Košíc.

Tabuľka Prehľad športových možností v obci

OBEC ŽDAŇA	DETSKÉ IHRISKO, ŠPORTOVISKO	ZARIADENÉ FUTBALOVÉ IHRISKO	NEZARIADENÉ IHRISKO, ŠPORTOVÁ PLOCHA	KLZISKO	TENISOVÉ IHRISKO	KULTÚRNY DOM	INÉ
	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO

Zdroj: obec Ždaňa, 2015

10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI

Obec Ždaňa má ambíciu pripraviť pre svoje potreby a investície kvalitné investičné projekty v súlade so schváleným dokumentom Aktualizácie Plánu rozvoja obce. V súčasnej dobe sú pripravené čiastkové projekty a manuál podpornej dokumentácie aj z dôvodu, aby nebola potrebná ich následná aktualizácia v reálnom čase ich realizácie. Konkrétne projekty bude obec pripravovať po schválení Plánu rozvoja obce v nadväznosti na časovú os jeho plnenia.

11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCE

Pre analýzu vnútorného prostredia boli identifikované viaceré kľúčové oblasti, v ktorých spracovateľ sledoval vývoj za posledných minimálne 6 rokov a kde to bolo relevantné, bol porovnaný vývoj z obdobia predchádzajúceho PHSR. Hodnotenie vnútorného prostredia je dôležité pre rozpoznanie silných a slabých stránok obce. Pre potreby aktualizácie PHSR boli identifikované, sledované a vyhodnotené oblasti:

geografia, demografia, vzdelanosť obyvateľov, zamestnanosť obyvateľov, domový a bytový fond, zdravotné, sociálne služby a služby občianskej vybavenosti, školstvo, ekonomika, technická infraštruktúra, kultúra a šport.

Pre potreby aktualizácie PHSR spracovateľ v jednotlivých oblastiach hodnotenia uvádza k textu aj prehľadné tabuľky.

Medzi silné stránky obce patrí početné zastúpenie obyvateľov v produktívnom veku, prevaha obyvateľov so vzdelaním pre potreby trhu práce, ochota ľudí vzdelávať sa a rekvifikovať aj priestor pre vytvorenie priemyselnej zóny. Silné stránky obce možno hodnotiť ako výborný predpoklad pre rozvoj obce.

Naopak, medzi slabé stránky je potrebné zaradiť hlavne nízku podporu podnikania a začínajúcich podnikateľov a nedostatok vlastných finančných možností obce pre väčšie rozvojové investície a aktivity.

Podrobné zhodnotenie silných aj slabých stránok obce je v SWOT.

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

Tabuľka Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát			
Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Oblasť dát /téma	Zdroj dát
Geografia	obec	Služby	obec
Demografia	obec	Školstvo	obec
Vzdelanosť	obec	Ekonomika	obec
Zamestnanosť	obec	Technická infraštruktúra	obec
Domový fond	obec	Kultúra, šport	obec

Zdroj: vlastné spracovanie

A II. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCI, MIKROREGIÓNE

12.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA VÝVOJA NEZAMESTNANOSTI V OBCI

V porovnaní s obcami v iných regiónoch nezamestnanosť v obci Ždaňa nie je katastrofálna. Je to prispelením blízkosti U.S. Steel-u, priemyselného parku v Kechneci aj blízkosti krajského mesta, kde je ponuka práce rozmanitá. Pomerne nízky počet nezamestnaných, prípadne dlhodobo nezamestnaných sa na rozvoji obce negatívne neodzrkadľuje.

Územie obce Ždaňa podľa územnosprávneho členenia patrí do pôsobnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, ktorý sa zaoberá aktívnou politikou zamestnanosti. Je miestom vyhodnocovania trhu práce, evidencie nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a rekvalifikácie.

12.2 PODNIKATEĽSKÉ ZÁZEMIE

Okrem najväčších zamestnávateľov v regióne pôsobia v obci a jej okolí aj menší podnikatelia – fyzické osoby aj obchodné spoločnosti. Z celkového počtu podnikateľov je až 48 podnikateľských subjektov, ktorí zamestnávajú maximálne 5 zamestnancov. Tento fakt je možné odôvodniť tým, že fiskálna politika štátu odrádza podnikateľov zamestnať iných zamestnancov. Pre takéto subjekty je výhodnejšie dohodnúť si na prácu buď ďalších živnostníkov, alebo využiť iné inštitúty mimo trvalého pracovného pomeru. Dá sa predpokladať, že viaceré pracovné aktivity sú riešené aj ako „práca na čierno“.

Tabuľka Typy podnikateľských subjektov v obci

TYP PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU	POČET
Podnikatelia – fyzické osoby	38
Samostatne hospodáriaci roľníci	4
Obchodné spoločnosti	52
Ostatné	6

Zdroj: obec Ždaňa, 2015

Tabuľka Ekonomické subjekty v obci podľa počtu zamestnancov

EKONOMICKÝ SUBJEKT S POČTOM ZAMESTNANCOV	POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTOV TEJTO KATEGÓRIE
bez zamestnancov	
1 až 5	48
6 až 9	
10 až 24	4
25 až 49	
50 až 99	
100 a viac	

Zdroj: obec Ždaňa, 2015

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

12.2.1 SLUŽBY, OBCHOD A CESTOVNÝ RUCH

Dominantným podnikateľským odvetvím sú služby a obchod s prevahou maloobchodu a služieb občianskej vybavenosti. V obci je reštaurácia a pohostinstvo, dokončuje sa penzión a wellness. Absentujú služby dopĺňajúce cestovný ruch, ktoré môžu mať v budúcnosti potenciál rozvoja, obec nemá zázemie pre ubytovanie návštevníkov. Podnikateľské subjekty v oblasti základných služieb sú odkázané na zákazníkov z mikroregiónu a preto je veľmi dôležitá aj ich lokalizácia v nadväznosti na migráciu obyvateľov obcí. Naopak, budúce služby v oblasti cestovného ruchu je vhodné efektívne a rozumne lokalizovať. Dobrá konkurencia môže prispieť k skvalitneniu služieb, ale dôležité je aj identifikovať konkurenčné výhody aj nevýhody práve pre tento segment, nakoľko aj toto môže mať výrazný vplyv na ich rozvoj aj rozvoj územia.

12.2.2 POĽNOHOSPODÁRSTVO

Poľnohospodárska pôda v katastrálnom území Ždane je v súčasnosti obhospodarovaná štyrmi samostatne hospodáriacimi roľníkmi, veľkú časť výmery obhospodarujú aj pôvodní majitelia pôdy. Poľnohospodársky pôdny fond tvoria prevažne hnedozeme, miestami erodované, veľmi produkčné. Poľnohospodárska výrova všeobecne nemá v obci veľké uplatnenie.

Bývalý hospodársky dvor Poľnohospodárskeho družstva sa v súčasnosti predstavuje na Agroturistickú farmu. Hospodársky dvor Agrofarmy, ktorá sa buduje pre agroturistické aktivity, po prebudovaní hlavného objektu na koniareň bude umožňovať aj jazdenie v areáli dvora a v blízkom okolí. Jestvujúce budovy budú využívané na ukážky chovu domácich zvierat: kone, poníky, ovce, kozy, ošípané, vodná hydina, hrabavá hydina, zajace.

12.2.3 NAJVÝZNAMNEJŠÍ ZAMESTNÁVATELIA V OBCI

Medzi najvýznamnejších zamestnávateľov z hľadiska optimalizácie nezamestnanosti v mikroregióne patria okrem spomínaného U.S.Steel-u aj: ŽPSV Čaňa, základné školy v obci a materská škola v obci.

13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY

Na označenie nepodnikateľských subjektov, mimovládnych organizácií, spolkov či združení sa na Slovensku zaužíval pojem Tretí sektor. Existencia týchto subjektov a ich zúčastňovanie sa na živote spoločnosti charakterizuje občiansku spoločnosť. V podmienkach územnej samosprávy je to ideálna symbióza, kedy tretí sektor pôsobí v oblastiach, kde dopĺňa manažment samosprávy. Spolkový a záujmový život v obci a v celom mikroregióne má dlhodobú tradíciu.

13.1 MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

Mimovládne organizácie sú organizácie s právnou subjektivitou vytvorené súkromnými osobami alebo organizáciami, ktoré sa nezúčastňujú na vláde a ani vo vláde nemajú svojich zástupcov (vrátane orgánov územnej samosprávy). Ich mimovládny charakter je daný tým, že štát, ani orgány územnej samosprávy vrátane ich predstaviteľov nemajú nijaký vplyv na vedenie organizácie alebo iné ovplyvňovanie ich činnosti. Mimovládne organizácie sú inštitucionalizované, nezávislé a spravidla zriadené na verejno-prospešné účely. V podmienkach Slovenska sú mimovládne inštitúcie ako nezávislé výskumné, hodnotiace a poradné organizácie, ich pôsobnosť je globálna so zameraním na vybrané odvetvia spoločnosti a riadenia hospodárstva. V obci Ždaňa nepôsobia žiadne významné mimovládne organizácie.

13.2 SPOLKY A ZÁUJMOVÉ ORGANIZÁCIE

Spolková a záujmová činnosť má v obci tradíciu dlhé desaťročia. Občania sa neformálne schádzali na rôznych folklórnych akciách a podujatiach, športových aktivitách a podobne. Neskôr tieto spolky aj inštitucionalizovali. Aj spolky a záujmové združenia sú charakterizované dobrovoľnosťou,

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

nezávislosťou, ale ich ciele ohraničuje okruh ich aktivít. Obec má bohatú tradičnú spolkovú činnosť. Aktuálne sú v obci Slovenský zväz záhradkárov, TJ Hornád Ždaňa, Slovenský zväz zdravotne postihnutých, OZ Medený odkvap – pre aktivity na prácu s deťmi a mládežou, OZ Chrobáčik – pri Špeciálnej základnej škole, OZ Melichar – pri Cirkevnej základnej škole, OZ RZ ZŠ Ždaňa, MAS – Hornád – Slanské vrchy, OZ. Starosta činnosť spolkov podporuje finančne podľa možností rozpočtu, ale aj nefinančne: pomocou a priestorom pri propagácii, poskytnutím obecných priestorov a podobne.

14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec leží na ceste III. triedy III./68021 v blízkosti novovybudovaného hraničného prechodu do Maďarska cez susediacu obec Skároš, aj cez Trstené pri Hornáde. V obci je v súčasnosti v súvislosti s dopravou nepriaznivá situácia predovšetkým na hlavnom ťahu, nakoľko túto cestu využívajú aj dopravcovia s kamiónmi smerujúci do Maďarska, alebo do U.S.Steel zo smeru od Trebišova. Otrasy a hluk z dopravy na tejto komunikácii ohrozuje stavby v jej okolí a obťažuje a ohrozuje jej obyvateľov a ich bezpečnosť. Obec potrebuje vybudovať spomaľovače rýchlosti, protihlukové zábrany aj zábradlia pozdĺž hlavnej cesty.

Pre obyvateľov slúži verejná autobusová doprava, je pravidelná a postačujúca. Vlakové spojenie obec nemá.

Miestne komunikácie vyžadujú pravidelnú údržbu a opravu, počet verejných parkovacích miest je postačujúci.

15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie človeka, tvorí životné prostredie - environment. Je predpokladom jeho ďalšieho vývoja a tvorí ho najmä ovzdušie, voda, pôda, horniny a ďalšie organizmy. Inak povedané, životné prostredie je súbor všetkých činiteľov, s ktorými prichádza do styku živý subjekt, ktorými je obklopený a na ktoré priamo i nepriamo pôsobí. Životné prostredie je jednou z určujúcich zložiek kvality života spoločnosti, logicky tvorí dôležitú súčasť aj pri analýze vonkajšieho prostredia rozvoja obce.

15.1 OVZDUŠIE

Podľa oficiálnych údajov, najväčším bodovým zdrojom znečistenia ovzdušia na Slovensku a tým aj v regióne, kde sa nachádza obec Ždaňa bola ešte pred niekoľkými rokmi akciová spoločnosť US STEEL, ďalej aj Tepláreň Košice či Spaľovňa TKO Košice - Krásna. Oproti minulosti sa situácia výrazne zlepšila, spoločnosti investovali do ochrany životného prostredia a kvalita ovzdušia sa výrazne zlepšila. Kvalitu ovzdušia v obci tak ovplyvňujú domácnosti a tranzitná doprava, ktorá cez obec prechádza. Väčšina domov je plynofikovaných. Spaľovaním plynu dochádza síce k produkcii znečisťujúcich látok, ale tie však nespôsobujú znečistenie ovzdušia nad limity povolené zákonom. Trhová ponuka predajcov plynu posunula túto komoditu na úroveň dosažiteľnosti pre všetky domácnosti, preto sa istý čas minimalizovali v obci domácnosti, ktoré využívajú spaľovanie menej hodnotných druhov palív. Spaľovanie tuhých palív sa niekedy prechodne zvýši, ak ich cena na trhu je primerane nízka. U obyvateľov obce nie je výraznejší záujem o využívanie ľahšie dostupných domácich, ekologicky čistých a pritom aj lacnejších palív a energií, ako sú obnoviteľné a alternatívne zdroje energie. Podľa pripomienok občanov je v súčasnosti v obci ovzdušie výrazne ohrozované aj splodinami z automobilovej dopravy.

15.2 VODNÉ PLOCHY

Najväčším bodovým zdrojom znečistenia povrchových a podzemných vôd v obci sú domácnosti, nakoľko v obci nie je vybudovaná kanalizácia a domácnosti odvádzajú splaškové vody do časti zastaralých septikov. Dobudovanie kanalizácie a čističky odpadových vôd je v prioritnom záujme obce na najbližšie roky.

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

15.3 HLUK

Nadmerným hlukom z automobilovej dopravy je v súčasnosti zasiahnutá celá obytná zástavba rodinných domov pozdĺž prietahu cesty III. triedy. Možnosti eliminácie hluku z dopravy územno-technickými prostriedkami a izolačnou zeleňou sú veľmi obmedzené, obec hľadá spôsob, ako tieto domácnosti ochrániť.

15.4 PRÍRODA A KRAJINA

V širšom okolí obce sa nachádzajú tieto vyhlásené maloplošné chránené územia:

- Národná prírodná rezervácia (NPR) Malý Milič, k.ú. Skároš, plocha 14.5 ha. Skalná ostroha s výskytom lesných dubových bučín, význačné hniezdiská chránených vtáčích druhov a výskyt vzácnnej flóry.
- NPR Marocká hoľa, katastrálne územie Skároš, plocha 63.8 ha. Územie s typickými pralesovými bukovými porastmi na andezitoch, výskyt vzácnnej flóry a fauny.
- NPR Veľký Milič, katastrálne územie Skároš, plocha 67.8 ha. Prírodné lesné spoločenstvá bučín a lipových javorín, výskyt vzácnnej flóry a fauny.
- Prírodná pamiatka Miličská skala, katastrálne územie Skároš, plocha 11.6 ha. Zvyšok stuhnutého lávového telesa, ktorý vytvára rozličné skalné útvary.
- Prírodná rezervácia Malá Izra, katastrálne územie Skároš, plocha 0.77 ha. Malé prírodné jazierko medzi súvislými lesnými porastmi Veľkého Miliča, ojedinelé spoločenstvá močiarného jelšového lesa nížinného typu v horskej oblasti.

V blízkosti obce sa nachádza významné hniezdisko včelárika zlatého v pieskovom svahu, neďaleko starého židovského cintorína. V širšom okolí obce sa nachádza aj niekoľko významných biotopov:

- Hornádske meandre
- Trstenský potok
- Sútok Hornádu s Torysou
- Alúvium Olšavy
- Dolina Židovského potoka

16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A POZORUHODNOSTI

Celý región Horného Abova je mimoriadne bohatý na archeologické náleziská, počnúc osadou lovcov mamutov pri Barci, cez pohrebisko európskeho významu z mladšej doby bronzovej pri Nižnej Myšli, keltské, rímske a germánske opevnenia v okolí Nižnej Myšle až po odkryté zvyšky stredovekého kostolíka na lokalite Koscelek alebo ruiny Skárošského hradu. Tieto lokality by mohli tvoriť skvelú základňu pre rozvoj tzv. archeoturistiky, ktorej obľuba vo svete prudko narastá.

Obec Ždaňa disponuje bohatým potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu. Poloha obce a koncepcne zvládnuté prepojenie zaujímavostí a služieb má potenciál prilákať rodiny s deťmi na výlety, archeoturistiky, milovníkov vína na kvalitné degustácie, seniorov na nenáročné prechádzky v prírode, žiakov na ozdravné pobyty aj poľovníkov a rybárov na športové vyžitie. Nielen okolie, ale aj obec samotná je bohatá na historické pamiatky, v obci badať záujem o zriaďovanie typických sedliackych domov. Postupne sa budujú cyklotrasy a náučné chodníky.

Sprievodné služby cestovného ruchu, ako sú stravovacie možnosti, ubytovacie kapacity, zmenárenské služby, požičovňa športových potrieb, alebo služby sprievodcov a tlmočníkov sa v obci nenachádzajú, ale sa postupne budujú. Propagácia pamiatok a krás obce a okolia vo vzťahu k návštevníkom je solidná. Obec nemá dostatok vlastných finančných zdrojov na zabezpečenie rozvoja cestovného ruchu. Medzi historické a kultúrne pamätihodnosti patrí:

Kostol reformovanej cirkvi,

pôvodná tolerančná jozefínska stavba z poslednej tretiny 18. storočia s dodatočne pripojenou vežou a úpravami (19.st). Je to sieňový kostol s obdĺžnikovým pôdorysom, s drevenou protestantskou emporou na vyrezávaných stĺpoch a rovným stropom. Veža je prestavaná, náročná bosáž a okenné portálové otvory s lomeným oblúkom sú farebne zvýraznené.

Kostol Panny Márie Pomocnice – rímsko - katolícky,

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

je z roku 1907 je secesný s prvkami neoromantizmu. Je to jednodňová stavba s polygonálnym uzáverom a do štítového priečelia prestavanou veňou. Stropy rovné, vonkajšia architektúra dotvorená nároňnou bosážou a na veňi nároňnými pilastrami, ktoré sú farebne zvýraznené. V podstreší veňe dvojfarebný zuborezový vlys, na ktorý dosadá ihlancová strecha s trojhrannými štítmí. Interiér je taktieň secesný. Prestavba na súčasnú modernú podobu sa uskutočnila v roku 1982. Terajšia veňa bola postavená v roku 1993.

Budova bývalého okresného súdu

Región Horného Abova je jedným z doposiaľ málo "objavených" oblastí na Slovensku. Príroda a krajina je v tejto oblasti (najmä v juhovýchodnej časti regiónu) pomerne dobre zachovaná. Údolie Hornádu v tejto oblasti je súčasťou trans-európskej migračnej trasy sťahovavého vtáčtva, je to teda ideálna lokalita pre pozorovanie vtáčích ťahov. Medzi významné ornitologické lokality patrí aj hniezdisko včelárika zlatého pri Ťdani.

V regióne sa nachádza je niekoľko chránených častí prírody: Myšlianske vrstvy, Myšlianska skala, Vyšnomyšlianska mokraď, Nižná Hutka, Trstinové jazero pri Kokšov Bakši. Plánujú sa ďalšie chránené územia, napríklad sútok Torysy a Hornádu, ako aj vytvorenie bilaterálnej chránenej krajinej oblasti Meandre Hornádu.

Praktickým príspevkom k spropagovaniu prírodných, kultúrnych a historických pamiatok a zaujímavostí v regióne, ale aj k zvýšeniu ekologického, kultúrneho a historického vedomia obyvateľstva bolo navrhnutie a vytvorenie Náučného chodníka Horný Abov. Tento náučný chodník, zameraný na okolie obcí Ťdaňa, Nižná Myšľa a Skároš by mal podporiť aj rozvoj malého cestovného ruchu v regióne a zvýšiť záujem verejnosti o túto oblasť.

V poslednom období sa úspešne rozvíja spolupráca s maďarskými obcami, združenými v mikroregióne Hegyköz, pričom najužšie kontakty sú s obcami Hollóháza a Füzér. Spoločnými aktivitami s partnermi v Maďarsku miestni starostovia dosiahli otvorenie hraničného prechodu pre malý pohraničný styk Skároš - Hollóháza, na historickej vínnej a porcelánovej ceste, čo výrazne pomáha rozvoju regionálneho cestovného ruchu ale aj celkovému zlepšeniu vzájomných vzťahov.

17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCE

Vonkajšie prostredie obce je súhrn faktorov, ktoré obec nemôže vôbec ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obec a tá nemá inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť. Externé prostredie a jeho prvky popisuje STEEP analýza, ktorej úlohou je identifikovať faktory ovplyvňujúce obec, jej projekty a výsledné profitovanie. Jednotlivé faktory môžeme rozdeliť do piatich hlavných kategórií, všetky majú spoločné to, že sa jedná o faktory obcou neovplyvniteľné. Riešenie s nimi spojených problémov bude spočívať v prispôbení sa im tak, aby obec aj napriek nim mohla dosiahnuť stanovené ciele.

Tabuľka STEEP analýza

SOCIÁLNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	EKOLOGICKÉ	POLITICKÉ
Demografické zmeny	Vývoj technológií	Nové pracovné príležitosti	Nové trendy ochrany životného prostredia	Politika vlády v konkrétnej oblasti
Zmeny potrieb obyvateľov	Dostupná technológia a využívaná technológia	Využívanie ďalších zdrojov z EÚ	Európska legislatíva v životnom prostredí	Zmena legislatívy
Zmeny správania	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Noví investori	Dôsledky klimatických zmien	Legislatíva verejného obstarávania
Migrácia a imigrácia	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom eGovernmentu	Zmena fiskálnej politiky	Nové záväzky štátu vo vzťahu k EÚ	Presun kompetencií

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre podrobné zhodnotenie vonkajšieho – externého prostredia obce boli identifikované a skúmané niektoré základné oblasti, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, ale obec na ne nemá dosah: Ekonomické subjekty a zamestnávateľia pôsobiaci v obci a v mikroregióne a jeho bezprostrednom okolí, nepodnikateľské subjekty obce, dopravná infraštruktúra a dopravná obsluňnosť, životné prostredie a prírodné, historické a ďalšie zaujímavosti obce a okolia. Z uvedených oblastí sa

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

podrobným skúmaním definujú príležitosti a dajú sa predpokladať aj možné ohrozenia. K príležitostiam obce je možné zaradiť blízkosť hutníckeho gigantu U.S. Steel, ako jedného z najväčších zamestnávateľov v regióne, k ohrozeniam je potrebné zaradiť aj nepriaznivé klimatické zmeny a s tým súvisiaca potreba rôznych opatrení na ochranu územia. Podrobnejšie sú príležitosti a ohrozenia v SWOT.

A III. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Univerzálna analytická technika zameraná na zhodnotenie vnútorných a vonkajších faktorov ovplyvňujúcich úspešnosť obce, mikroregiónu sa nazýva SWOT analýza. Najčastejšie je SWOT analýza používaná ako situačná analýza v rámci strategického riadenia, je súčasťou Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí. Autorom SWOT analýzy je Albert Humphrey, ktorý ju navrhol v šesťdesiatych rokoch 20. storočia. SWOT je akronym z počiatočných písmen anglických názvov jednotlivých faktorov:

Strengths – silné stránky

Weaknesses – slabé stránky

Opportunities – príležitosti

Threats – hrozby, ohrozenia

V SWOT analýze vo všetkých faktoroch budeme sledovať 3 základné oblasti - priority, ktoré tvoria kosť naslednej – strategickej časti dokumentu Plánu rozvoja obce Ždaňa:

Ľudia a kvalita života

Technická infraštruktúra a životné prostredie

Ekonomický rozvoj a riadenie obcí

Ľudia a kvalita života – táto oblasť je prvou riešenou prioritou a tomu zodpovedá aj jej záujem a postavenie. Pre zlepšenie kvality života obyvateľov obce boli podrobnejšie analyzované viaceré vstupné informácie analýzy vnútorného prostredia, aj analýzy vonkajšieho prostredia. SWOT analýza sa v tejto oblasti opiera o kapitoly: 3 Krajina, 4 Obyvateľstvo, 5 Občianska vybavenosť a zázemie, 6 Školstvo, 9 Kultúra a šport, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávatelia.

Technická infraštruktúra a životné prostredie – pre SWOT analýzu sú dôležité zistenia v kapitolách: 8 Technická infraštruktúra, 14 Dopravná infraštruktúra, 15 Životné prostredie, 16 Historické a kultúrne zaujímavosti.

Ekonomický rozvoj a riadenie obce – je oblasť, prioritou, ktorú asi najviac ovplyvňuje aktuálne politické dianie a z toho vyplývajúca aplikácia aktuálnej legislatívy. Pre SWOT analýzu sú sledované kapitoly: 7 Ekonomika a riadenie samosprávy, 10 Stav projektovej pripravenosti obce, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávatelia v obci a mikroregióne a 13 Nepodnikateľské subjekty.

Pri hodnotení súčasného stavu územia je potrebné zdôrazniť, že aktuálny stav rozvoja obce v porovnaní so stavom pred pôvodným PHSR možno hodnotiť ako výrazný posun kvality života jej obyvateľov aj ako kvalitatívny posun zázemia, ktoré obce pre svojich občanov zabezpečuje. Úlohou aktualizácie PHSR a jej strategickej časti je tento stav udržať a naďalej rozvíjať.

Tabuľka SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Dlhodobý stabilizovaný demografický vývoj s postupným miernym rastom počtu obyvateľov☐ Silné zastúpenie ľudí v produktívnom veku☐ Prepojenosť vzdelanostnej štruktúry obyvateľov a možností trhu práce☐ Flexibilita a mobilita obyvateľov dochádzajúca za prácou☐ Ochota vzdelávať a rekvilifikovať sa☐ Potenciál na vybudovanie podnikateľských	<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Mierne postupné starnutie obyvateľov☐ Nedostatočné sociálne služby a občianska <p>Technická infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Zastaralé vodovody a siete rozvodov plynu☐ Technicky zastaralý a energeticky nevyhovujúci obecný rozhlas a verejné osvetlenie☐ Nedobudované kanalizácie, nevyhovujúce čističky odpadových vôd

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

zón

- Výhodné podmienky a možnosti pre stavbu nových rodinných domov
- Možnosti využívania rodinných domov na rekreáciu a víkendové bývanie
- Dostatok predškolských a školských zariadení
- Záujem obyvateľov zachovávať a propagovať tradície a zvyklosti

Technická infraštruktúra a životné prostredie

- Zachovalé územie a archeologická atraktivita
- Organizovanie separovania zberu v obciach
- Bohatý prírodný potenciál
- Blízkosť rieky a možnosti jej využitia
- Bohaté možnosti zabezpečenia ekoturistiky a cykloturistiky

Ekonomický rozvoj a riadenie obce

- Primeraná úverová zaťaženosť obce
- Vyrovnané rozpočtové hospodárenie v obci
- Mimoriadne zaniatený, šikovný a starostlivý starosta
- Pripravené podmienky pre implementáciu elektronickej komunikácie
- Dlhodobo dobre zvládnutý manažment projektov
- Dobré podmienky pre podnikanie v cestovnom ruchu

- Zastaralé a neestetické stĺpy elektrického vedenia
- Nedostatočne riešená energetická úspora budov
- Nedostatočná ochrana pred povodňami

Ekonomický rozvoj a riadenie obcí

- Malý záujem obyvateľov o elektronickú komunikáciu s obcou pri vybavovaní svojich potrieb a záujmov
- Nedostatočný záujem podnikateľov spolupracovať s obcou a podporovať jej aktivity
- Nedostatok finančných možností pre investičné zámery
- Nepostačujúca propagácia obce a jej kultúrnych, historických a folklórnych tradícií a zvykov a tradičných výrobkov

PRÍLEŽITOSTI

Ľudia a kvalita života

- Vybudovanie podnikateľských zón
- Využívanie dostupných nástrojov na podporu začínajúcich podnikateľov
- Využívanie aktívnej politiky trhu práce vo vzťahu k absolventom
- Motivácia podnikateľov zamestnať obyvateľov obce
- Posilnenie rozvoja služieb v cestovnom ruchu
- Podpora rozvoja výstavby nových domov

Technická infraštruktúra a životné prostredie

- Vybudovanie tranzitnej dopravnej infraštruktúry z Maďarska do Poľska
- Využívanie životného prostredia na rozvoj cestovného ruchu, zhodnotenie nevyužitého prírodného potenciálu a miestnych zdrojov
- Posilnenie a podpora propagácie zdravých poľnohospodárskych výrobkov a produktov
- Podpora rozvoja rybolovu
- Využívanie historických a kultúrnych zaujímavostí na rozvoj cestovného ruchu
- Dobudovanie cyklotrás a náučných chodníkov
- Využívanie alternatívnych zdrojov energie
- Zabezpečenie energetickej efektívnosti

OHROZENIA

Ľudia a kvalita života

- Odchod mladých ľudí za prácou do mesta a iných regiónov
- Úbytok detí a starnutie obcí
- Neschopnosť rekvalifikácie dlhodobo nezamestnaných obyvateľov
- Rastúci podiel sociálne znevýhodnených obyvateľov a v dôsledku toho aj úbytok služieb
- Ohrozenie drobných služieb budovaním zázemia vo väčších mestách
- Malý záujem o podnikanie v službách

Technická infraštruktúra a životné prostredie

- Zánik tradičných remesiel a folklórnych zvykov
- Zarastanie pozemkov neudržiavaním krajiny
- Zhoršenie prírodného prostredia pre cestovný ruch
- Zhoršenie kvality vody v dôsledku nedobudovanej siete kanalizácie

Ekonomický rozvoj a riadenie obcí

- Nedostatok financií na rozvojové projekty
- Nezáujem občanov o veci verejné
- Zánik spolkov

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

<p>budov</p> <p>Ekonomický rozvoj a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none">❑ Aktívne využívanie možností čerpania nenávratných finančných príspevkov z projektov a grantov❑ Aktívne zapojenie obyvateľov do diania v obci❑ Zlepšenie elektronickej komunikácie s obyvateľmi❑ Aktívna a trvalá propagácia obce a jej atraktivity a možností všetkými prostriedkami❑ Podpora rozvoja spolkov a prostredníctvom nich aj propagácia folklórnych tradícií❑ Zvýšenie atraktívnosti a využiteľnosti verejných priestranstiev❑ Zlepšenie čistoty verejných priestranstiev	
---	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

DRUH RIZIKA	OBJEKT RIZIKA	ZDROJ RIZIKA	NEŽIADUCE DÔSLEDKY	PRAVDEPODOBNOŠŤ
Individuálne	obec	Nezáujem obyvateľov o realizáciu aktivít v Pláne rozvoja obce	Nenaplnenie vízie a priorit Plánu rozvoja obce	veľmi nízka
Technické	obec	Dopravná zaťaženosť	Zhoršenie životného prostredia	stredná
Ekologické	obec	Identifiácia starých envirozátiaží	Zhoršenie životného prostredia	nízka
Sociálne	obec	Nedostatočné uplatnenie	Migrácia obyvateľov	stredná/nízka
Ekonomické	obec	Nezáujem investorov	Zvyšovanie nezamestnanosti	stredná

Zdroj: vlastné spracovanie

B. STRATEGICKÁ ČASŤ

18. VYMEDZENIE POJMOV

18.1 Vízia obce

Teória definuje víziu ako želanú predstavu obyvateľov obce a ich reprezentantov o budúcnosti, o ideálnom stave. Je veľmi dôležitá pre rozvoj obce mať spoločnú predstavu o budúcnosti, pretože len vtedy je vízia nástrojom na motiváciu, ak je víziou spoločnou. Formulácia rozvojovej vízie je úvodným krokom pri tvorbe strategickej časti dokumentu. K naplneniu tejto vízie by malo smerovať spracovanie samotej stratégie a z nej vyplývajúcej realizácie konkrétnych rozvojových projektov v nadväznosti na finančný rámec.

18.2 Priority, ciele

Okrem vízie je potrebné v tejto časti identifikovať jednotlivé ciele a formulovať hlavné priority - problémové oblasti. Pôvodná hierarchia, štruktúra strategickej časti, definovaná v PHSR z roku 2002 a na ňu nadväzujúca stratégia z roku 2010 je v súčasnosti aktualizovaná. Každá priorita je vymedzená cieľmi, ktoré majú byť dosiahnuté realizáciou opatrení.

18.3 Opatrenia, aktivity

Naplnenie cieľov je špecifikované opatreniami. Každé opatrenie je konkretizované aktivitami, od ktorých sa odvíjajú projekty naplňujúce celú stratégiu rozvoja obce.

19. VÍZIA OBCE

Obec Ždaňa v roku 2022 je prosperujúcou obcou, ktorá svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov vytvára priaznivé podmienky a motivuje ľudí trvalo sa v obci usadiť, vychovávať tu ďalšiu generáciu – čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj obce aj celého mikroregiónu. Obyvatelia nemusia za prácou cestovať do zahraničia, ale vedú sa uplatniť v obci a jej blízkom okolí, či kraji. Obec má vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné komunikácie a aktívne podporuje miestnych podnikateľov. Podnikateľské prostredie zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov a návštevníkov obce a regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Obyvatelia obce sú hrdí na svoje tradície a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedú do obce prilákať turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov.

20. PRIORITY A CIELE

20.1 PRIORITA: ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

Kvalita života je pojem ťažko uchopiteľný a merateľný. Kvalita života vo svojom obsahu zahŕňa environmentálne, ekonomické, sociálne, kultúrne, psychologické, duchovné a ďalšie podmienky pre zdravý a šťastný život. Z mnohých definícií, ktoré sa k tejto téme viažu vyplýva, že na kvalitu života je možné sa pozeráť subjektívne ako na spokojnosť so svojim životom a zároveň z hľadiska vonkajších faktorov ako na kvalitu životných podmienok.

Dominantným záujmom obce je dlhodobo vytvárať prijateľné podmienky pre mladé rodiny a týmito podmienkami ich motivovať ostať v obci natrvalo, prípadne – ak sa v minulosti odsťahovali za lepšími podmienkami, aby sa do obce vrátili a vychovávali tu ďalšiu generáciu. Obec dlhodobo zabezpečuje a podporuje primeraný rozvoj bývania, stavia obecné byty aj pripravuje pozemky pre individuálnu výstavbu rodinných domov.

Významným faktorom, ktorý ovplyvňuje obyvateľov trvalo sa v obci usadiť je aj zabezpečenie služieb a zázemie predškolských a školských zariadení. Aktuálne je sieť škôl aj služieb vybudovaná primeraným požiadavkám obyvateľov, obec potrebuje toto zázemie stabilizovať a ďalej postupne rozvíjať. Dlhodobý postupný nárast počtu obyvateľov do budúcnosti nevyvoláva silný tlak na nutnosť urýchleného riešenia služieb na pomoc seniorom.

Kvalitu života v obciach výrazne ovplyvňuje aj prítomnosť rómskej komunity – marginalizovanej skupiny obyvateľov. V dôsledku demografického vývoja a slabých pracovných príležitostí obec týmto obyvateľom venuje pozornosť a je ústretová pri jej začleňovaní medzi väčšinové obyvateľstvo, pomáha v otázke bývania aj v ďalších závažných sociálnych, právnych a zdravotných oblastiach. Obec plánuje pre túto skupinu vybudovať obecné byty s nižším štandardom. Potrebná je aj spolupráca s „autoritami“ a vytváranie komunitných centier.

Na kvalitu života v obci nepochybne vplyva pestrosť možností kultúrno-spoločenského života aj celková spoločenská atmosféra v obci. Obec má záujem trvalo byť pre obyvateľov aj návštevníkov príťažlivou, buduje oddychové zóny a pravidelne sa stará o čistotu a vzhľad obce. Celková spokojnosť obyvateľov je zároveň najlepšou propagáciou obce a má spätný dopad na stabilizáciu aj prírlev nových obyvateľov.

GLOBALNÝ CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCE

- Dosiahnuť pomerne ideálnu kombináciu pracovných príležitostí, bývania, sociálneho zázemia a príležitostí pre aktívny občiansky život tak, že sa obec stane príťažlivým, otvoreným a vitálnym miestom so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život.
- Zabezpečiť trvalé zvyšovanie kvality života a bezpečnosti všetkých obyvateľov obce aj návštevníkov mikroregiónu.
- Napomáhať dôstojnému životu a zabezpečovaniu bývania aj pre nízkopříjmové a znevýhodnené skupiny obyvateľov.
- Motivovať obyvateľov aktívne sa zapájať do riadenia vecí verejných s dôrazom deklarovať záujem o problémy všetkých skupín obyvateľov.

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI

- Rozvíjať úsilie a aktívne využívať legislatívne aj ekonomické nástroje na motiváciu ďalších zamestnávateľov využiť potenciál obyvateľov obce a zvýšiť tak zamestnanosť a príjmy obyvateľov obce.
- Podporovať aktívnu politiku trhu práce vo vzťahu k dlhodobo nezamestnaným aj vo vzťahu k absolventom a podporovať rekvalifikáciu dlhodobo nezamestnaných.

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

- Budovať a rozvíjať občiansku infraštruktúru a služby.
- Prispievať k tvorbe priaznivých životných podmienok pre starších obyvateľov obce.
- Udržať mladých ľudí v obci, vytvoriť podmienky pre imigráciu obyvateľov do obce a podporovať stabilizáciu a rozvoj siete škôl v obci.
- Vytvárať podmienky pre zblížovanie a výmenu skúseností medzi generáciami.
- Napomáhať rozvoju komunit a zapájaniu sa občanov do aktivít záujmových združení.
- Rozvíjať podmienky pre rozmanité kultúrne, športové, rekreačné aktivity a ďalšie zložky aktívneho trávenia voľného času, vrátane nových foriem.
- Chrániť, užívať a zveľaďovať kultúrne dedičstvo a prírodné bohatstvo a zdroje s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.

20.2 PRIORITA: TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pre kvalitu života obyvateľov obce je životne dôležitý transport médií. Vodovodné, kanalizačné a ďalšie siete musia zabezpečiť plynulé zásobovanie obyvateľov obcí potrebnými médiami a súčasne mať na zreteli ochranu a zodpovedné nakladanie so zdrojmi. Obec nemá dobudovanú kompletnú základnú infraštruktúru. Niektoré domácnosti využívajú lokálne a často zastaralé septické nádoby. Z dlhodobého hľadiska je napriek tomuto stavu nevyhnutná aj permanentná obnova a modernizácia už existujúcej technickej infraštruktúry. Pre komfort obyvateľov je dôležité mať k dispozícii systém náhradného zásobovania v prípade havárií.

Technicky vyspelá spoločnosť kladie čoraz vyššie nároky na kvalitu telekomunikačných a informačných sietí. Aj keď tieto médiá sú trhom pomerne dobre zabezpečené a zvládnuté, obec sa musí technicky pripraviť aj na aktuálnu potrebu verejnej správy implementácie e-governmentu.

Pre zabezpečenie kvality životného prostredia pre ďalšie generácie je potrebné neustále apelovať na obyvateľov obce, aby odpad separovali. Obec má záujem zabezpečiť aj druhotné využívanie bioodpadu v záujme udržiavania kvality pôdneho fondu.

Obec využíva pomerne dobrú sieť dopravnej obslužnosti verejnej autobusovej dopravy a aj keď dostupnosť a mobilita v konečnom dôsledku napomáha znižovaniu rozdielov medzi regiónmi, obec dopravnú obslužnosť a jej rozvoj vie ovplyvniť len nepriamo.

Kvalitný život v obci je nemysliteľný bez splnenia základných podmienok kvalitného životného prostredia, charakterizovaného dostatočným množstvom zelene, rovnako ako aj verejného priestoru priateľského voči jeho užívateľom, vrátane telesne, zmyslovo postihnutých, rodičov s deťmi a iných špecifických skupín obyvateľstva. Pravidelné udržiavanie parčíkov, zelene a miestnych odpočinkových zón, ich nová tvorba a ochrana, revitalizácia zanedbaných plôch, budovanie územných systémov ekologickej stability, trvalý súlad medzi zastavaným a prírodným prostredím, rovnako ako zachovanie a ochrana kultúrno-historických prvkov, patria k významným aktivitám, ktoré obec pre svojich obyvateľov zabezpečuje.

Obec Ždaňa sa nachádza v oblasti, kde je riziko záplav, zároveň je v blízkosti obce aj hutnícky kombinát U.S.Steel, ktorý ovplyvňuje aj kvalitu životného prostredia obyvateľov obce a priľahlého regiónu. Obec nemôže ignorovať otázku zabezpečenia a správy budúcich zdrojov, najmä vody, energií a pôdy tak, aby kvalita života obyvateľov bola udržaná a zvyšovaná aj v budúcich rokoch. S touto ambíciou súvisí aj príprava na dlhodobé klimatické zmeny. Táto príprava závisí vo veľkej miere aj na energetickej koncepcii štátu či Európskej únie. Obec by však mala realizovať aj vlastné

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

opatrenia – zvyšovať energetickú efektívnosť budov, zabezpečovať rezervné a diverzifikované zdroje energií a podobne. S klimatickými zmenami a čoraz častejšími výkyvmi počasia, ktoré sa v našich zemepisných šírkach začínajú vyskytovať musí byť obec zároveň pripravená aj na mimoriadne udalosti a havárie. Pre obec Ždaňa je z tohto pohľadu dôležitá najmä protipovodňová ochrana.

GLOBALNÝ CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA

- Zabezpečiť modernú, kapacitne aj kvalitatívne dostatočnú dopravnú infraštruktúru a obslužnosť pre súčasné potreby a budúci rozvoj obce.
- Udržiavať a zvyšovať kvalitu prostredia v obci, vytvárať obyvateľom priateľský verejný priestor.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- Zlepšiť technickú infraštruktúru obce.
- Vytvoriť efektívny systém separovania odpadov a druhotného využitia biologicky rozložiteľných odpadov.
- Zabezpečiť permanentnú obnovu a modernizáciu technickej infraštruktúry, koordinovať aktivity správcov a prevádzkovateľov sietí.

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- Chrániť a zveľaďovať prírodné bohatstvo a všetky prírodné zdroje a zložky životného prostredia s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.
- Integrované pristupovať k problematike vôd a vodného hospodárstva.
- Uskutočňovať prevenciu pred dopadmi klimatických zmien vrátane zvyšovania energetickej efektivity budov a podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- Zabezpečovať systematickú starostlivosť o zeleň a prírodné prvky, vrátane realizácie územných systémov ekologickej stability.
- Obnoviť a revitalizovať tradičné prírodné prvky v krajine.
- Chrániť architektonické hodnoty a vytvárať priateľský verejný priestor.

20.3 PRIORITA: EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE

Obec Ždaňa má v širšom regióne v porovnaní s inými regiónmi Slovenska pomerne slušnú koncentráciu významných zamestnávateľov, prevažne v hutníctve a v strojárstve. Pracovné príležitosti a úspešné ekonomické zázemie patria k hlavným hnacím motorom modernizácie a kvality obce a celého regiónu. Je potrebné hľadať, podporovať a využívať potrebné nové impulzy a kreatívny potenciál miestnych podnikateľov, aby sa dosiahla želaná úroveň pracovných príležitostí v širokom spektre zamerania, vrátane služieb. Významnú úlohu v tomto procese zohráva otvorená a transparentná činnosť manažmentu obce.

Budúcu konkurencieschopnosť a posilňovanie ekonomiky obce je potrebné hľadať v podpore malého a stredného podnikania s využitím domácich zdrojov. Malé a stredné podnikanie je „ekonomickým motorom“ obce. Podpora a motivácia vlastného podnikateľského zázemia, využívanie vlastných dostupných zdrojov na podnikanie a podpora a propagácia podnikateľov zamestnávajúcich obyvateľov obce a jej okolia je vysoko návratnou investíciou obce. Okrem riešenia ponuky pracovných príležitostí to zvyšuje prílev finančných prostriedkov do rozpočtu obce a následne napomáha jej rozvoju. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj podpora sociálnych väzieb v rodine a vzťahu obyvateľov k obci.

Cestovný ruch je jedným z efektívnych nástrojov pre reálnu stabilizáciu ekonomiky obce. Obec je obklopená krásnou prírodou, vodnými zdrojmi a pahorkatinovými kopcami a lesmi, čo umožňuje nenáročnú turistiku a výlety do prírody. Rozvoj cestovného ruchu v obci je cielený na krátkodobé oddychové aktivity, na folklórne, športové a spoločenské využitie a rozvoj cykloturistiky. Výhodou je

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

aj blízkosť maďarských hraníc a priľahlého regiónu. Ambíciou obce je propagovať kvalitu miestnych služieb a tradíciu pohostinnosti a spätosti s prírodou. Ako skvelá príležitosť vytvorenia nových pracovných príležitostí a podpora tradičného cestovného ruchu sa javí rozvoj rybárstva, propagácia rybných výrobkov, ale aj podpora športového a príležitostného rybárčenia. Podobne aj podpora predaja ekologicky nezávadných potravín od domácich drobných poľnohospodárov je kvalitným doplnením tradičného sortimentu ponuky v cestovnom ruchu.

Skvalitňovanie riadenia obce, zvýšenie kvality služieb poskytovaných samosprávou, znižovanie administratívnej záťaže na obecnom úrade, elektronizácia verejnej správy a územnej samosprávy sú oblasti, ktoré musí obec a jej manažment riešiť, aby samospráva mohla plniť stále náročnejšie úlohy a vytvárať podmienky pre udržanie kvality života. Zabezpečenie väčšej účasti občanov na rozhodovaní, rozvoj občianskych iniciatív a celkové zlepšenie komunikácie s obyvateľmi obce sú oblasti, pri ktorých sa môže posilniť transparentné riadenie obce a môže sa dospieť k väčšej aktivite občanov, ich stotožneniu sa s obcou a využiť tak občiansky potenciál pre rozvoj obce.

GLOBALNÝ CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV

- Podporovať spoluprácu medzi ekonomickými subjektmi, napomáhať vytváraniu strategických partnerstiev a podporovať rovnomerné rozmiestnenie v podnikateľských odvetviach za účelom vytvárania zdravého a motivujúceho konkurenčného prostredia.
- Budovať pozíciu obce ako ústretovej lokality pre investície v oblasti podnikania a podpory nových ekonomických subjektov.
- Vytvárať stimulujúcu podnikateľskú atmosféru v prospech usídľovania sa malých a stredných podnikateľov aj väčších spoločností, presvedčať o výhodnosti lokality nielen vzhľadom k potenciálu vzdelanostného zázemia, ale aj okolitého regiónu.
- Spravovať obec a usmerňovať jej rozvoj efektívne a transparentne, zvyšovať kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy v prospech občanov aj podnikateľov.
- Podporovať pozitívny vzťah občanov k obci ich aktívnym zapájaním do rozhodovania a aktívnym reagovaním na ich potreby.
- Zvýšiť a podporovať prístup miestnych podnikateľov k programom a grantom.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA

- Pripraviť ekonomické podmienky, stimuly a nástroje na podporu nových podnikateľských subjektov v tradičných oblastiach podnikania.
- Zachovať a podporovať drobnú poľnohospodársku výrobu nezávadných potravín a výrobkov v obci.
- Podporovať vznik komplexných služieb rybárčenia.
- Vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj tradičných remeselných dvorov s kvalitnými službami, ponukou tradičných poľnohospodárskych výrobkov aj propagáciou územia a zvyklostí
- Zapájať podnikateľov do možností získať nenávratné finančné príspevky na podporu podnikania v tradičných remeslách a službách.
- Vytvoriť prostredie uľahčujúce rozvoj podnikania v tradičných odvetviach a v remeslách.

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU

- Podporiť vznik a rozvoj služieb v cestovnom ruchu a súvisiacich služieb a propagácie tradícií.
- Využiť kvalitu životného prostredia a rozvíjať možnosti ozdravných a relaxačných pobytov detí, mládeže aj seniorov.

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

- Zabezpečiť modernizáciu náučných chodníkov a cyklotrás, spájajúcich atrakcie a služby cestovného ruchu v jednotlivých obciach mikroregiónu/regiónu.

20.4 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV A PRIORÍT

VÍZIA	Obec Ždaňa v roku 2022 je prosperujúcou obcou, ktorá svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov vytvára priaznivé podmienky a motivuje ľudí trvalo sa v obci usadiť, vychovávať tu ďalšiu generáciu – čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj obce aj celého mikroregiónu. Obyvatelia nemusia za prácou cestovať do zahraničia, ale vedia sa uplatniť v obci a jej blízkom okolí, či kraji. Obec má vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné komunikácie a aktívne podporuje miestnych podnikateľov. Podnikateľské prostredie zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov a návštevníkov obce a regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Obyvatelia obce sú hrdí na svoje tradície a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedia do obce prilákať turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov.								
	PRIORITA 1 ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA			PRIORITA 2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE			PRIORITA 3 EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE		
GLOBÁLNY CIEĽ	STABILIZÁCIA OBCE			ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA			SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV		
	OPATRENIE 1.1.1	OPATRENIE 1.1.2		OPATRENIE 2.1.1	OPATRENIE 2.1.2	OPATRENIE 2.1.3	OPATRENIE 3.1.1	OPATRENIE 3.1.2	OPATRENIE 3.1.3
	OPATRENIE 1.1.3	OPATRENIE 1.1.4							
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI			TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA			ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA		
	OPATRENIE 1.2.1	OPATRENIE 1.2.2		OPATRENIE 2.2.1	OPATRENIE 2.2.2		OPATRENIE 3.2.1	OPATRENIE 3.2.2	
ÚZEMNÝ CIEĽ	ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI			OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA			VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU		
	OPATRENIE 1.3.1	OPATRENIE 1.3.2	OPATRENIE 1.3.3	OPATRENIE 2.3.1	OPATRENIE 2.3.2	OPATRENIE 2.3.3	OPATRENIE 3.3.1	OPATRENIE 3.3.2	OPATRENIE 3.3.3
	OPATRENIE 1.3.4	OPATRENIE 1.3.5	OPATRENIE 1.3.6	OPATRENIE 2.3.4	OPATRENIE 2.3.5	OPATRENIE 2.3.6			

Zdroj: vlastné spracovanie

C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu rozvoja obce Ždaňa obsahuje Opatrenia a v rámci nich jednotlivé Aktivity na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie globálnych, špecifických aj územných cieľov identifikovaných v strategickej časti dokumentu.

21. PREHĽAD OPATRENÍ A AKTIVÍT

21.1

PRIORITA 1

ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCE

Opatrenie 1.1.1

Využívanie ekonomických a legislatívnych nástrojov a podpora výhodných podmienok pre priamych investorov

Aktivity:

- Vysporiadanie pozemkov pre budovanie priemyselnej zóny v snahe podporiť príliv priamych investorov, malých a stredných podnikateľov do obce
- Vybudovanie technickej a prístupovej infraštruktúry k priemyselnej zóne
- Podpora budovania zelených a hnedých priemyselných zón, výrobných hál
- Marketing obce vo vzťahu k podnikateľom a aktívna prezentácia podnikateľských príležitostí a vhodného vzdelanostného zázemia obce, mikroregiónu

Opatrenie 1.1.2

Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci

Aktivity:

- Príprava projektovej dokumentácie na bytovú výstavbu
- Vysporiadanie pozemkov pre bytovú výstavbu
- Výstavba obecných bytov v bytovom dome
- Príprava projektovej dokumentácie na výstavbu nízkošandardných bytov
- Vysporiadanie pozemkov pre výstavbu bytového domu s nízkošandardnými bytmi
- Výstavba bytového domu s nízkošandardnými bytmi
- Podpora realizácie stavebného obvodu Jantárová II
- Výstavba technickej infraštruktúry pre obecné domy s bytmi a individuálne domy
- Podpora individuálnej bytovej výstavby
- Obnova a modernizácia bytového fondu za účelom energetickej efektívnosti budov
- Vytvorenie registra bývania v obci (voľné byty, domy, stavebné pozemky)

Opatrenie 1.1.3

Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce

Aktivity:

- Modernizácia a údržba kamerového systému vo verejných priestoroch obce, kamerové monitorovanie centra obce
- Modernizácia a údržba kamerového systému na cintoríne a v ďalších odľahlých priestoroch obce
- Podpora rozširovania osobných bezpečnostných signalizačných zariadení seniorov

Opatrenie 1.1.4

Podpora aktívnej činnosti mimovládnych organizácií, spolkov a združení

Aktivity:

- Podpora vzniku, činnosti a inštitucionálneho rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnej a zdravotníckej pomoci

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

- Vybudovanie a modernizácia komunitného centra pre marginalizovanú skupinu obyvateľov
- Motivácia marginalizovanej komunity stanoviť a rešpektovať „autoritu“ z vlastných radov, ktorá bude aktívne spolupracovať so starostom obce a poslancami
- Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami
- Podpora pravidelnej klubovej a krúžkovej činnosti žiakov a mládeže v mimovyučovacom čase
- Začlenenie seniorov do veku primeraných aktivít rozvoja obce

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI

Opatrenie 1.2.1

Rozvoj aktívnej politiky trhu práce, posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitosti na trhu práce

Aktivity:

- Podpora informovanosti rodičov a žiakov pri výbere štúdia po ukončení základnej školy v nadväznosti na potreby trhu práce
- Poskytovanie pravidelných informácií o potrebách trhu práce aj o aktívnej politike zamestnanosti v rámci kraja a príslušných regiónov
- Poskytovanie pravidelných informácií o možnostiach vzdelávania sa s prepojením na potreby trhu práce
- Organizovanie školení, tréningov a rekvalifikačných kurzov pre nezamestnaných a ohrozených nezamestnanosťou
- Zavádzanie aktivít a inovatívnych prístupov zameraných na tých, ktorí vstupujú po prvýkrát na trh práce
- Podpora zvyšovania vzdelanostnej úrovne obyvateľov s dôrazom na marginalizované skupiny obyvateľstva
- Podpora uplatnenia marginalizovaných skupín na trhu práce
- Využívanie aktívnych činností a absolventskej praxe v obci
- Zapájanie obyvateľov do manažovania a realizácie obecných projektov

Opatrenie 1.2.2

Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce

Aktivity:

- Zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky podporou prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a sekundárnemu vzdelaniu
- Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnova zručností a spôsobilostí pracovnej sily
- Pravidelná analýza potrieb podnikateľských subjektov pôsobiacich v regióne
- Podpora spolupráce škôl s potenciálnymi zamestnávateľmi
- Podpora vzdelávania v oblasti remeselných zručností
- Podpora odborného a remeselného vzdelávania pre ľudí zo sociálne znevýhodneného prostredia

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Opatrenie 1.3.1

Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obci

Aktivity:

- Vytvorenie a permanentná aktualizácia databázy potrieb sociálnych a zdravotníckych služieb obyvateľov obce
- Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centra poskytovania sociálnych a zdravotníckych služieb s dennou starostlivosťou
- Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centra a poskytovanie kvalitných sociálnych a zdravotníckych služieb pre starších ľudí, odkázaných na stálu starostlivosť
- Vybudovanie a materiálne zabezpečenie domova dôchodcov rodinného typu
- Vytvorenie a stabilizácia systému terénnej opatrovateľskej služby pre seniorov

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

- Stabilizácia systému poskytovania stravovacích služieb pre seniorov
- Zabezpečenie preventívnych opatrení pre mládež aj dospelých ohrozených drogovými a ostatnými závislosťami, podpora poradenskej činnosti

Opatrenie 1.3.2

Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb

Aktivity:

- Podpora rovnomerného rozšírenia ponuky služieb a rozvoja služieb občianskej vybavenosti
- Podpora odbytu miestnych poľnohospodárskych produktov „z dvora“ pre obyvateľov obce a okolia
- Podpora odbytu miestnych remeselných výrobkov a služieb pre obyvateľov obce a okolia
- Modernizácia a rekonštrukcia domu nádeje

Opatrenie 1.3.3

Stabilizácia siete škôl v obci

Aktivity:

- Stabilizácia základných škôl a predškolského zariadenia
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budovy materskej školy
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budov základných škôl
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia materskej školy
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia škôl
- Podpora tvorby a propagácie zaujímavých a atraktívnych vzdelávacích programov na školách
- Komunikácia a podpora komunikácie „škola – rodičia“ pri usmerňovaní ďalšieho výberu vzdelávania u žiakov
- Podpora vytvárania neziskových združení priaznivcov škôl so samostatnou právnou subjektivitou k prijímaniu grantových prostriedkov pre rozvoj škôl
- Organizovanie propagácie škôl aktivitami dní otvorených dverí na školách
- Prezentácia kvality škôl a výsledkov žiakov
- Podpora propagácie školy na webových stránkach

Opatrenie 1.3.4

Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl, zavádzanie progresívnych foriem výučby a praktických zručností

Aktivity:

- Rozširovanie a modernizácia vybavenosti škôl a školských zariadení, nákup interaktívnych didaktických pomôcok a zariadení
- Podpora zavádzania vzdelávacích programov zameraných na motiváciu pre remeselné zručnosti
- Rekonštrukcia existujúceho športového areálu v základnej škole
- Podpora výmenných pobytov žiakov s partnerskými školami v zahraničí
- Podpora žiakov aktívne sa zapájať do vedomostných a športových súťaží
- Zavádzanie a využívanie internetu a e-learningu na školách
- Podpora individuálneho vzdelávania detí mimoriadne talentovaných a nadaných
- Podpora individuálneho vzdelávania v rámci integrácie žiakov so zdravotným postihnutím
- Podpora psychologicko-pedagogického poradenstva pre deti
- Podpora alternatívnych metód vyučovania
- Podpora zvyšovania kvalifikácie učiteľov a ich ďalšieho vzdelávania

Opatrenie 1.3.5

Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí

Aktivity:

- Podpora obyvateľov obce v záujmovej činnosti, generačnej spolupráci a práci s deťmi
- Organizovanie pravidelných športových podujatí, hlavne volejbal, nohejbal, futbal, hokej, box, karneval na ľade a ďalšie

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

- Podpora využívania športových areálov a telocviční a podpora aktívneho kondičného cvičenia žien, mládeže, seniorov
- Výstavba a modernizácia športových areálov
- Výstavba a modernizácia športových klubov
- Výstavba, modernizácia a údržba detského ihriska
- Organizovanie podujatí s cieľom podpory čítania spojené s premietaním filmov pre deti, mládež a dospelých
- Organizovanie tradičných kultúrnych podujatí, hlavne Ždaňanský jarmok, Deň matiek, Vianočná akadémia, Vianočné trhy a ďalšie
- Podpora prezentácie výsledkov záujmovej činnosti a tvorby doma aj v zahraničí
- Podpora aktívneho a zdravého starnutia

Opatrenie 1.3.6

Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií

Aktivity:

- Výstavba a vybavenie Múzea tradícií – stála expozícia archeologických nálezov obce
- Podpora a propagácia zberateľskej činnosti dobových artefaktov
- Výstavba a modernizácia denného centra pre deti v školskom veku a seniorov zameraných na aktivity podporujúce tradičné remeslá, činnosti a výroby
- Podpora a propagácia folklórnych a spoločenských podujatí a aktivít
- Podpora a propagácia tradičnej remeselnej výroby
- Vydanie publikácie o obci a vydávanie ďalších printových materiálov, kalendárov
- Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obce a atrakcií obce

21.2

PRIORITA 2

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA

Opatrenie 2.1.1

Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce

Aktivity:

- Výstavba, oprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov a lávok
- Výstavba, oprava a rekonštrukcia chodníkov pri prejazdných úsekoch cesty III. triedy Abovská, Jantárová
- Výstavba, oprava a rekonštrukcia chodníkov na cintorínoch
- Výstavba, oprava a modernizácia parkovacích a odstavných plôch
- Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia
- Výstavba, oprava a rekonštrukcia osvetlenia fontány a ďalších obecných budov
- Odstránenie bariér pre imobilných a starších občanov
- Budovanie a modernizácia zastávok verejnej dopravy a prístreškov na čakanie: Mýtna, Jantárová, Abovská + Mýtna v smere na Košice
- Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia pri materskej škole, základnej škole a na prechodoch pre chodcov
- Budovanie spomaľovačov a regulácia rýchlosti prechádzajúcich motorových vozidiel
- Budovanie bariér na zníženie hlučnosti a prašnosti, najmä v okolí hlavných komunikácií
- Budovanie bezpečnostných bariér na elimináciu nebezpečných úsekov, prioritne vybudovanie bezpečnostného zábradlia pri ceste 06821
- Výstavba, oprava a rekonštrukcia osvetlenia cyklotrasy Ždaňa - Čaňa

Opatrenie 2.1.2

Rozvoj dopravnej obslužnosti obce

Aktivity:

- Podpora posilnenia regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

- ❑ Podpora vývoja ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov a propagácia trvalo udržateľnej obecnej/regiónálnej mobility
- ❑ Podpora efektívneho a komfortného prepojenia obce s mestom Košice a obcami regiónu verejnou dopravou
- ❑ Prieskum potrieb obyvateľov v oblasti nadväznosti verejnej dopravy
- ❑ Komunikácia so subjektmi zabezpečujúcimi verejnú dopravu k skvalitneniu jej nadväznosti podľa požiadaviek občanov
- ❑ Podpora drobných poskytovateľov verejnej dopravy
- ❑ Podpora dopravy využívajúcej alternatívne pohonné látky

Opatrenie 2.1.3

Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev

Aktivity:

- ❑ Výsadba a údržba zelene v obci s ambíciou zväčšiť celkovú plochu zelene v obci
- ❑ Modernizácia a jednotný imidž zábran, informačných tabúl a ďalšieho mobiliáru v obci
- ❑ Inštalácia a údržba prvkov obecných mobiliárov
- ❑ Pravidelná údržba čistoty verejných priestranstiev
- ❑ Nákup vozidla so špeciálnou úpravou na zametanie verejných priestranstiev
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia oddychových zón v obci
- ❑ Inštalovanie a obnova informačných tabúl v obci
- ❑ Súťaž vo vzhľade domov a dvorov
- ❑ Účasť obyvateľov na projektoch utvárania verejných priestranstiev

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Opatrenie 2.2.1

Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

Aktivity:

- ❑ Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- ❑ Výstavba a rekonštrukcia spoločného kanalizačného potrubia v obci
- ❑ Dostavba a rekonštrukcia obecnej čističky odpadových vôd s možnosťou vývozu septikov
- ❑ Rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodného potrubia
- ❑ Rekonštrukcia a modernizácia plynového potrubia
- ❑ Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu
- ❑ Vysporiadanie pozemkov: vykonanie projektu pozemkových úprav v súvislosti s výstavbou a rekonštrukciou technickej infraštruktúry – vytýčenie rozdeľovacieho plánu, vypracovanie geometrických plánov a premietnutie nových vlastníckych vzťahov do katastra nehnuteľností
- ❑ Propagácia nízkouhlíkových stratégií pre obec/mikroregión
- ❑ Podpora a postupné zavádzanie distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- ❑ Príprava a podpora obce na modernizáciu a kapacitné rozširovanie rozvodu elektrickej energie
- ❑ Podpora obce pri zavádzaní optických káblov a výstavbe televíznych a telekomunikačných prijímačov a rádiokomunikačných sietí
- ❑ Podpora zabezpečenia ochrany údajov, vírusová a digitálna ochrana prevádzky sietí a služieb, bezpečnosť internetových transakcií, ako aj zabezpečenie bezpečnosti vybavenia pre konečných užívateľov

Opatrenie 2.2.2

Podpora ekologického nakladania s odpadom

Aktivity:

- ❑ Likvidácia ekologických záťaží a nelegálnych skládok odpadu
- ❑ Rekultivácia zaťažených, kontaminovaných plôch
- ❑ Vybudovanie zberného dvora
- ❑ Podpora vybudovania skládky pre biologicky rozložiteľné odpady

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

- Organizovanie informačnej kampane na podporu individuálnych skládok biologicky rozložiteľných odpadov a domáceho kompostovania
- Inštalovanie informačných panelov o domácom kompostovaní
- Podpora kompostovania a využívania bioodpadu
- Rozšírenie komodít a modernizácia separovaného zberu odpadu v obci
- Aktívna motivácia obyvateľov k separovaniu odpadu
- Osveta obyvateľov zameraná na ekologické nakladanie s odpadom
- Podpora vzdelávania a osvedy separovania odpadu u detí a žiakov

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Opatrenie 2.3.1

Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Aktivity:

- Rekonštrukcia obecných budov, hlavne budovy materskej školy a budovy cirkevnej základnej školy s ambíciou zníženia energetickej zaťaženia a úspory energií
- Znižovanie spotreby energie v obecných objektoch, budovách postupnou rekonštrukciou
- Podpora energetickej efektívnosti súkromných domov
- Využívanie a podpora využívania solárnej energie
- Propagácia výroby a podpora distribúcie ďalších obnoviteľných zdrojov energie
- Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach a v sektore bývania
- Podpora a postupné zavádzanie inteligentných distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- Osveta o možnostiach úspor energie a obnoviteľných zdrojoch energie vrátane zdrojov ich financovania
- Podpora využitia technológií k úspore energie

Opatrenie 2.3.2

Ochrana podzemných a povrchových vôd

Aktivity:

- Riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis
- Výstavba a modernizácia kanalizačných sietí a čistiarne odpadových vôd

Opatrenie 2.3.3

Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien

Aktivity:

- Spolupráca obce so zodpovednými inštitúciami na vytváranie protipovodňových opatrení
- Vytváranie povodňových plánov
- Úprava starého koryta potoka
- Výstavba záchytnej protipovodňovej nádrže na potoku Török
- Údržba protipovodňovej prepážky na potoku Török v spolupráci s vodohospodárskym podnikom
- Navýšenie ľavostrannej hrádze rieky Hornád v katastri obce
- Zabezpečovanie prevencie povodňových udalostí udržiavaním priepustnosti verejných kanálov a ostatných malých vodných tokov
- Odstraňovanie následkov povodní
- Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy
- Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof
- Osveta obyvateľov pre zvládanie prírodných katastrof

Opatrenie 2.3.4

Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci

Aktivity:

- Obnova prirodzenej funkcie tokov
- Zlepšenie a revitalizácia obecného prostredia vrátane regenerácie opustených priemyselných (poľnohospodárskych) lokalít a zníženia miery znečistenia pôdy a vzduchu
- Zvyšovanie retenčnej schopnosti krajiny
- Zachytávanie vody v mieste jej dopadu
- Zabezpečenie prirodzenej funkcie lesa vo vzťahu k vode
- Spevňovanie brehov vodných tokov a podpora udržiavania rázu krajiny
- Údržba riečnych a potokových koryt

Opatrenie 2.3.5

Obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine

Aktivity:

- Zabezpečovanie a obnova prirodzenej funkcie lesa, stavanie hrádzok pre reguláciu vody
- Spevňovanie, udržiavanie a obnova poľných ciest
- Výsadba a údržba líniovej zelene pozdĺž ciest
- Údržba trávnatých plôch a neobrábanej pôdy

Opatrenie 2.3.6

Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov

Aktivity:

- Obnova a údržba historických pamätníkov a pietnych miest
- Obnova a údržba historických budov

21.3

PRIORITA 3

EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV

Opatrenie 3.1.1

Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov

Aktivity:

- Vytvorenie a schválenie motivačných podmienok a obecnej legislatívy obce pre vstup domácich a zahraničných malých a stredných podnikateľov (investorov)
- Vysporiadanie pozemkov a vybudovanie technickej infraštruktúry zóny pre podnikateľov
- Rekonštrukcia a podpora rekonštrukcie budov a prevádzkových priestorov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie rozvoja podnikateľov, remeselných dvorov a služieb
- Podpora a motivácia novo vzniknutých podnikateľov a živnostníkov vo výrobnom a remeselnom sektore a službách dostupnými ekonomickými a legislatívnymi nástrojmi obce
- Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- Podpora rozvoja vnútorného potenciálu, najmä malých podnikateľov a služieb vytváraním sietí, spolupráce a výmeny skúseností medzi obcami a regiónmi
- Podpora a motivácia malých a stredných podnikateľov, ktorí využívajú domáce suroviny (drevo, prírodné zdroje)
- Rekonštrukcia a modernizácia predajných objektov a nákup technológií a zariadení pre doplnkovú výrobu a spracovanie tradičných materiálov a výrobkov
- Organizovanie pravidelných trhov a workshopov – vytváranie väzieb medzi malým a stredným podnikaním v regióne a kraji
- Podpora marketingu domácich podnikateľov, motivácia občanov využívať služby a nakupovať tovary miestnych podnikateľov

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

- ❑ Podpora a vytváranie akčných plánov zamestnanosti na všetkých úrovniach a podpora nepretržitého rozvoja partnerských štruktúr na miestnej úrovni

Opatrenie 3.1.2

Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania

Aktivity:

- ❑ Propagácia a pravidelné informácie pre podnikateľov o možnostiach využívania grantov a programov zo štrukturálnych fondov
- ❑ Zapájanie miestnych podnikateľov do prípravy a realizácie projektov a grantov v prospech rozvoja obce a podnikateľského prostredia
- ❑ Pravidelné informácie o vzdelávacích programoch pre podnikateľov
- ❑ Pomoc obce a podpora podnikateľov pri ich využívaní grantov a ďalších podporných programov
- ❑ Aktívna spolupráca obce s podnikateľmi pri tvorbe ich projektov a následnej realizácii získaných programov

Opatrenie 3.1.3

Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu a online dostupnosť služieb a portálov verejnej správy občanom a podnikateľom

Aktivity:

- ❑ Nákup softwaru pre komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty
- ❑ Nákup aplikačného softwaru na zabezpečenie elektronických služieb pre občanov v obci
- ❑ Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti nových informačných technológií a aplikácie nových softwarov pre pracovníkov obce na obecnom úrade

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA

Opatrenie 3.2.1

Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci

Aktivity:

- ❑ Podpora zlepšenia a zlepšenie obhospodarovania pôdy
- ❑ Podpora rozšírenia chovu dobytka
- ❑ Podpora mladých farmárov, podpora obce pri zakladaní rodinných fariem, poľnohospodárskych dvorov a ďalších drobných podnikateľov v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve
- ❑ Propagácia účinného využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v sektoroch poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva so zameraním na zvýšenie účinnosti využitia vody v poľnohospodárstve, zvýšenie účinnosti využitia energie v poľnohospodárstve a pri spracovaní potravín, uľahčenie dodávok a využitia obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva, zníženie emisií oxidu dusného a metánu z poľnohospodárstva
- ❑ Podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve
- ❑ Podpora obnovy a obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov závislých od poľnohospodárstva
- ❑ Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- ❑ Podpora modernizácie poľnohospodárskych výrobných technológií k lepšej ochrane životného prostredia
- ❑ Modernizácia, oprava a budovanie poľných prístupových ciest, inžinierskych sietí a ďalšej technickej podpory pre zlepšenie výroby v poľnohospodárstve a ochrany životného prostredia
- ❑ Podpora projektov a investičných aktivít na ochranu životného prostredia a výrobu ekologicky nezávadných potravín
- ❑ Podpora pracovnej mobility a pomoc obce zamestnať sa v poľnohospodárstve trvale alebo v sezónnych prácach ľuďom bez vzdelania a ďalším uchádzačom o zamestnanie

Opatrenie 3.2.2

Stabilizácia odbytu poľnohospodárskych výrobkov, rozvoj odbytu rybích výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb

Aktivity:

- Podpora a propagácia pravidelného predaja poľnohospodárskych produktov „z dvora“ v obci a v regióne vrátane produkcie rýb
- Pravidelné organizovanie obecných trhov so zameraním na ochutnávku a predaj miestnych špecialít, kulinárske špeciality a nezávadné potraviny
- Marketing kvalitných poľnohospodárskych a rybích produktov vo vzťahu k obyvateľom regiónu
- Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- Podpora integrácie primárnych výrobcov do potravinového reťazca pomocou systémov kvality, propagácie na miestnych trhoch a krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií
- Podpora manažmentu rizika poľnohospodárskych podnikov v obci
- Podpora vzniku kooperačných väzieb medzi poľnohospodármi
- Podpora vzniku odbytových družstiev

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU

Opatrenie 3.3.1

Rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu

Aktivity:

- Výstavba a modernizácia remeselných dvorov a dielní na výroby tradičných produktov
- Výstavba a modernizácia ubytovacích zariadení pre podporu cestovného ruchu
- Výstavba lodenice s reštauráciou na vode
- Výstavba sezónnej letnej reštaurácie pri futbalovom ihrisku
- Vybudovanie informačných a náučných tabúl v obci
- Prevádzkovanie člňkovania a splavovania na rieke Hornád
- Zriadenie turistickej a informačnej kancelárie
- Inštalácia medzinárodne uznávaných turistických značení atraktivít cestovného ruchu (kultúrne, technické, historické pamiatky a prírodné atraktivity)
- Vybudovanie a údržba turistických, náučných chodníkov a cyklistických trás
- Výstavba cyklotrasy v koridore medzinárodnej cyklotrasy EUROVELO 11 s podporou Košického samosprávneho kraja
- Vybudovanie oddychových a relaxačných zón
- Podpora podnikania a vytvárania služieb v oblasti agroturistiky

Opatrenie 3.3.2

Propagácia obce

Aktivity:

- Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obce
- Vytvorenie krátkodobého marketingového plánu a strednodobej marketingovej a komunikačnej stratégie obce, budovanie pozitívneho mediálneho obrazu obce
- Realizácia marketingových výstupov, pravidelná propagácia aktivít a podujatí v obci s cieľom prilákať návštevníkov z regiónu, kraja
- Pravidelná komunikácia s regionálnymi a celoštátnymi médiami, prezentácia pozitívnych výsledkov aj zaujímavostí obce
- Budovanie komunikačných a informačných väzieb v mikroregióne, spolupráca s obcami, mestami v oblasti komunikácie s médiami
- Podpora a rozvoj projektov medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce
- Pravidelná účasť na regionálnych, národných aj medzinárodných veľtrhoch, obchodných misiách, odborných seminároch a konferenciách propagujúcich miestny cestovný ruch
- Vytvorenie propagačných materiálov obce
- Budovanie imidžu obce na základe histórie obce, folklórnych tradícií, tvorby remeselných produktov a tradičných výrobkov, prírodných zdrojov, chránených území, využitie potenciálu blízkosti hranice

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

- ❑ Investície do prezentácie kultúrnych aktivít (kultúrne podujatia, festivaly, prezentácie národného folklóru, zvykov a tradícií, kongresov a sympózií) a remeselných dvorov
- ❑ Podpora prezentácie príležitostí strávenia voľného času (propagácia cykloturistiky v spolupráci s okolitými obcami)

Opatrenie 3.3.3

Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu

Aktivity:

- ❑ Podpora podnikateľov v oblasti služieb a doplnkových služieb v cestovnom ruchu
- ❑ Podpora účasti podnikateľov na výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu doma a v zahraničí
- ❑ Prevádzkovanie malých predajných miest pre návštevníkov obce s cieľom predaja tradičných výrobkov (ľudovo-umelecké výrobky a i.) a poľnohospodárskych produktov
- ❑ Podpora organizovania tradičných jarmokov a trhov
- ❑ Pravidelné informácie o využívaní dotačných programov pre podnikateľov v cestovnom ruchu
- ❑ Metodická a asistenčná podpora obce malým a stredným podnikateľom v oblasti cestovného ruchu

22. INDIKÁTORY OPATRENÍ

Ambíciou Plánu rozvoja obce Ždaňa je v najväčšej miere naplniť jeho očakávania. Programová časť Plánu rozvoja vo svojich Opatreniach a Aktivitách presne identifikuje potreby obce. Tieto Aktivity upresňujú a dopĺňajú identifikátory a ich číselné (explicitné) vyjadrenie počiatočného a želaného stavu. Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov pre jednotlivé Opatrenia a sú zároveň aj základným faktorom pri tvorbe kritérií pre čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu. Na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým Opatreniam je možné takto jednoducho monitorovať priebežné plnenie a realizáciu jednotlivých aktivít.

Tabuľka Merateľné ukazovatele realizácie aktivít

OPATRENIE		MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	STAV V ROKU 2015	STAV V ROKU 2020
1.1.1	Využívanie ekonomických a legislatívnych nástrojov a podpora výhodných podmienok pre priamych investorov	vysporiadané pozemky	ha	0	5
		technická infraštruktúra	m	0	300
1.1.2	Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci	postavené obecné byty	počet	50	80
		postavené nízkoštandardné byty	počet	0	20
1.1.3	Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce	modernizované kamery	počet	9	15
1.1.4	Podpora aktívnej činnosti mimovládnych organizácií, spolkov a združení	komunitné centrá	počet	0	1
1.2.1	Rozvoj aktívnej politiky trhu práce, posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitosti na trhu práce	dhodobo nezamestnaní	počet	42	15
		nezamestnaní absolventi	počet	6	0
1.2.2	Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce	zamestnaní v regióne	počet		
1.3.1	Budovanie sociálneho zázemia v obci	domov dôchodcov rodinného typu	počet	0	1
		terénna opatrovateľská služba	počet	0	5
1.3.2	Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb	obchody s rozličným tovarom	počet	3	4
1.3.3	Stabilizácia siete škôl v obci	predškolské zariadenia	počet	1	2
1.3.4	Zlepšovanie vybavenosti	interaktívne učebné pomôcky	počet	20	25

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

	a podporovanie využiteľnosti škôl, zavádzanie progresívnych foriem výučby a praktických zručností				
1.3.5	Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí	športové zariadenia	počet	4	5
		kultúrne zariadenia	počet		
1.3.6	Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií	obecné múzeum	počet	0	1
2.1.1	Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce	opravené miestne komunikácie	m	4 500	5 500
2.1.2	Rozvoj dopravnej obslužnosti obce	-	-		
2.1.3	Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev	obecný park	m ²	500	500
		obecné centrum	m ²	1 200	1 200
2.2.1	Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	plynové potrubie	m	4 500	4 500
		rozhlas	počet	82	92
2.2.2	Podpora ekologického nakladania s odpadom	separované komodity	počet	4	6
2.3.1	Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie	rekonštrukcia budov na energeticky úsporné	m ²		
2.3.2	Ochrana podzemných a povrchových vôd	kanalizácia	m	0	5 200
		čistička odpadových vôd	počet	3	5
2.3.3	Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien	priepustnosť potokov	m	900	900
2.3.4	Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci	spevnené brehy riek	m ²	600	600
2.3.5	Obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine	lesné hrádzky	počet	0	1
2.3.6	Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov	obnovené pamiatky	počet	1	1
3.1.1	Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov	noví podnikatelia	počet	42	50
3.1.2	Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania	nenávratné finančné prostriedky	€	0	30 000
003.1.3	Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu a online dostupnosť služieb a portálov verejnej správy občanom a podnikateľom	software	počet	3	3
3.2.1	Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci	samostatne hospodáriaci roľníci	počet	3	5
3.2.2	Stabilizácia odbytu poľnohospodárskych výrobkov, rozvoj odbytu rybích výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb	predaj z dvora	počet	0	5
3.3.1	Rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu	ubytovacie zariadenie	počet	0	1
		stravovacie zariadenie	počet	1	3
3.3.2	Propagácia obce	propagačný materiál	počet	1	3
3.3.3	Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu	podnikatelia v službách cestovného ruchu	počet	0	3

Zdroj: vlastné spracovanie

D REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť Plánu rozvoja obce Ždaňa identifikuje manažment riadenia, popisuje organizačné zabezpečenie realizácie aktivít, systém monitorovania a hodnotenia plnenia Programu rozvoja obce, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

23. MANAŽMENT PLÁNU ROZVOJA OBCE

Obecné zastupiteľstvo

je najvyšším orgánom riadenia a realizácie Plánu rozvoja obce. Schvaľuje Plán rozvoja obce, jeho aktualizáciu a aktualizáciu jeho častí a schvaľuje hodnotiacu správu realizácie. Vymedzuje činnosť pri operatívnom riadení Plánu rozvoja obce a menuje členov Riadiacej skupiny a členov Pracovných skupín pre jednotlivé problémové oblasti.

Obecná zastupiteľstvo ďalej: kontroluje dosahovanie stanovených cieľov, pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie, schvaľuje partnerstvá územnej spolupráce s orgánmi a inštitúciami všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov Plánu rozvoja. Schvaľuje a koordinuje partnerstvá územnej spolupráce aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom za účelom naplnenia aktivít Plánu rozvoja obce. Má na zreteli vyvážený rozvoj územia.

Starosta

je koordinátorom a manažérom realizácie Plánu rozvoja obce. Zvoláva pravidelné stretnutia k Plánu rozvoja, navrhuje obecnému zastupiteľstvu na schválenie jednotlivé námety a podnety na realizáciu projektov.

Riadiaca skupina

plní funkciu poradného a iniciatívneho orgánu obecného zastupiteľstva v otázkach Plánu rozvoja. Je zložená z troch členov, ktorých zvolilo obecné zastupiteľstvo. Dohliada a zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom Plánu rozvoja a Akčných plánov. V súčinnosti s obecným zastupiteľstvom pripravila víziu, stratégiu, aktivity strategického rozvoja obce, koordinuje spoluprácu s externým prostredím na vypracovaní Plánu rozvoja.

Riadiaca skupina ďalej: analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty. Sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom. Vede databázy kontaktov, vede prehľad o organizáciách tretieho sektora a podnikateľoch.

Pracovné skupiny

sú vytvorené k jednotlivým problémovým oblastiam Plánu rozvoja obce. Pripravujú na prerokovanie vymedzenie prioritných projektov, plán ich realizácie, využitie zdrojov financovania, plán dofinancovania projektu, hodnotenie realizácie a dopadu projektov a iné. Pracovné skupiny sú zložené z odborníkov na jednotlivé problémové oblasti. Členov pracovnej skupiny schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Realizácia Plánu rozvoja vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a cudzích zdrojov a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre eurofondy. Odporúča sa zriadenie plateného zamestnanca obce za účelom získavania cudzích nenávratných prostriedkov, administrovanie eurofondov, komunikáciu s verejným obstarávateľom či stavebným dohľadom. Zriaďovanie ďalších orgánov v súvislosti s Plánom rozvoja obce je bezpredmetné.

24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PLÁNU ROZVOJA OBCE

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie Plánu rozvoja obce patria aj **monitorovanie a hodnotenie** na úrovni programu ako celku aj jednotlivých aktivít.

Základom aktuálneho prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie aktuálnych projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov.

Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov Plánu a na dosahovanie cieľov Plánu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie Plánu daný aj externými faktormi mimo dosahu Plánu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny ale aj výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe Plánu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom Plánu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu Plánu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nie sú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces rozvoja. Monitorovanie aj hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení Plánu rozvoja obce v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností.

24.1 MONITOROVANIE PLÁNU ROZVOJA OBCE

Úlohou obce a jej manažmentu je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia Plánu rozvoja. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie Opatrení a Aktivít Plánu rozvoja s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre manažment vstupy pre rozhodovanie za účelom zlepšenia implementácie Plánu rozvoja, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o realizácii Plánu rozvoja.

Monitorovanie na úrovni Priorít a Cieľov Plánu rozvoja ako celku bude zabezpečovať **Riadiaca skupina**. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie Plánu rozvoja a pre prijímanie rozhodnutí obecného zastupiteľstva, či je potrebné Plán rozvoja aktualizovať, meniť alebo dopĺňať. Zároveň sú tieto údaje využívané v procese priebežného hodnotenia Plánu rozvoja. Monitorovanie prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov definovaných v predchádzajúcej časti Plánu rozvoja. Riadiaca skupina využíva informácie monitorovania Priorít a Cieľov ako podklad pre priebežné hodnotenie Plánu rozvoja, samostatnú monitorovaciu správu Priorít a Cieľov nepripravuje.

V súvislosti s implementáciou Plánu rozvoja je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov (aktivít) zabezpečované zodpovednými projektovými manažermi. Na rozdiel od monitorovania Priorít a Cieľov tu je potrebné pravidelne pripravovať a schvaľovať monitorovaciu správu. Harmonogram prekladania monitorovacej správy vyplýva z každého realizovaného projektu individuálne. Monitorovacia správa má spravidla aj predpísanú štruktúru a povinné náležitosti podľa pokynov v projekte.

24.2 HODNOTENIE PLÁNU ROZVOJA OBCE

Hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie Plánu rozvoja, jeho súlad s Cieľmi stanovenými v Pláne rozvoja, analyzuje účinnosť realizovaných procesov, vhodnosť nastavenia jednotlivých Opatrení a Aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas platnosti Plánu rozvoja obce sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení platnosti Plánu rozvoja vykonať následné hodnotenie. Výsledky hodnotenia Plánu rozvoja sa zverejnia podľa platnej legislatívy.

Pri hodnotení Plánu rozvoja je potrebné prihliadať na skutočnosť, že stratégiu Plánu rozvoja obce pripravovali reprezentanti obce v určitom reálnom čase a v súlade so svojimi programovými vyhláseniami a predstavami v reálnom čase. Nie všetky ambície ostávajú vplyvom času a rozvoja aktuálne a reálne, nie všetky aktivity ostávajú prioritné a nie všetky ciele je možné zrealizovať.

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

Niektoré aktivity môžu vychádzať z momentálnej situácie v obci, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. Plán rozvoja obce nie je dogma a nie je to nemenný materiál, je to vytýčenie dlhodobých Priorít a Cieľov obce z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecné zastupiteľstvo môže tento materiál dopĺňať a aktualizovať.

Priebežné hodnotenie je séria hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Plánu rozvoja skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť plánovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Plánu rozvoja vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Plánu až po predloženie Záverečnej správy Plánu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne, minimálne raz za dva roky. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1.januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenia predkladá Riadiaca skupina obecnému zastupiteľstvu najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy Priorít a Cieľov aj monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného Plánu rozvoja. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutie obecného zastupiteľstva pri ďalšom riadení realizácie Plánu rozvoja za účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných priorít a cieľov. Výstupom priebežného hodnotenia je **Hodnotiaca správa**.

Následné hodnotenie Plánu rozvoja skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv na rozvoj obce. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania Plánu rozvoja ako celku a identifikuje osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je **Záverečná správa o hodnotení Plánu rozvoja obce Ždaňa**. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie Plánu rozvoja. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí Riadiaca skupina, ktorá ju do 6 mesiacov od ukončenia platnosti Plánu rozvoja predkladá obecnému zastupiteľstvu na vedomie.

Hodnotiaca správa a Záverečná správa o hodnotení nemajú predpísanú presnú formu, k náležitostiach správ patrí: aké obdobie hodnotí, akú úroveň Plánu hodnotí (Ciele, Opatrenia, Aktivity), aký bol očakávaný, želaný výsledok, plánovaný termín realizácie, rozpočet vnútorných aj externých zdrojov a aký je skutočný výsledok. Správa by mala v závere analyzovať dôvody nesplnených očakávaní a navrhnúť efektívny spôsob nápravy – aktualizáciu Plánu rozvoja, v prípade ukončenia jeho platnosti navrhnúť pri ďalšom schvaľovaní iné priority a ciele. Zo správy má byť zrejmé kto ju pripravil, na základe akého monitorovania a ďalších vstupných informácií. Správu berie obecné zastupiteľstvo na vedomie.

Tabuľka Časový harmonogram monitorovania a hodnotenia Plánu rozvoja

HODNOTENIE	ČASOVÝ PLÁN	PERIODICITA/DŮVODY
PRIEBEŽNÝ MONITORING	2016, 2017, 2019, 2021	z dôvodu aktualizácie Plánu rozvoja
OPERATÍVNY MONITORING	podľa realizácie projektov	
PRIEBEŽNÉ HODNOTENIE ČASTI PLÁNU ROZVOJA	2016, 2017, 2019, 2021	
AD HOC MIMORIADNE HODNOTENIE	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených priorít a potreby iných cieľov
ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE	v závere platnosti Plánu rozvoja	

Zdroj: vlastné spracovanie

25. KOMUNKÁCIA PLÁNU ROZVOJA

Starosta ako reprezentant obce bude dohliadať na zverejnenie hodnotiacich správ pre obyvateľov a ďalšie zainteresované subjekty na verejnej časti obecného zastupiteľstva a prostredníctvom web stránky samosprávy obce, aby mala verejnosť pravidelné priebežné informácie o stave implementácie Plánu rozvoja, o realizácii prebiehajúcich projektov ako aj informácie o možnostiach získania nenávratných finančných prostriedkov v rámci partnerstva s obcou. Za komunikáciu s poslancami aj s verejnosťou je zodpovedný starosta obce.

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

26. AKČNÝ PLÁN NA ROKY 2016 - 2017

Tabuľka Akčný plán 2016 – 2017

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.3 Stabilizácia siete škôl v obci			
Aktivita Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budovy materskej školy	2016	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia základnej školy, časť cirkevná	2017	obec, starosta	vlastné a sponzorské finančné prostriedky
Opatrenie 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci			
Aktivita Výstavba obecných bytov v bytovom dome	2016 - 2017	obec, starosta	ŠFRB
Opatrenie 1.3.6 Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií			
Aktivita Podpora a propagácia zberateľskej činnosti dobových artefaktov	2017	obec, starosta	vlastné finančné prostriedky
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce			
Aktivita Výstavba, oprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov a lávok	2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba, oprava a rekonštrukcia chodníkov pri prejazdnych úsekoch cesty III. triedy Abovská, Jantárov	2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Budovanie a modernizácia zastávok verejnej dopravy a prístreškov na čakanie: Mýtňa, Jantárová, Abovská + Mýtňa v smere na Košice	2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba, oprava a rekonštrukcia osvetlenia cyklotrasy Ždaňa - Čaňa	2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Budovanie bezpečnostných bariér na elimináciu nebezpečných úsekov, prioritne vybudovanie bezpečnostného zábradlia pri ceste 06821, výstavba chodníkov pri prejazdnych úsekoch ciest III. triedy	2017	obec, starosta	Košický samosprávny kraj
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

Aktivita Dostavba a rekonštrukcia obecnej čističky odpadových vôd s možnosťou vývozu septíkov	2016	obec, starosta	Ministerstvo životného prostredia SR a obec
Aktivita Výstavba a rekonštrukcia spoločného kanalizačného potrubia v obci	2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.3.3 Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien			
Aktivita Úprava starého koryta potoka	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Navýšenie ľavostrannej hrádze rieky Hornád v katastri obce	2016 - 2017	obec, starosta	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 3			
Opatrenie 3.1.3 Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu a online dostupnosť služieb a portálov verejnej správy občanom a podnikateľom			
Aktivita Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti nových informačných technológií a aplikácie nových softwarov pre pracovníkov obce na obecnom úrade	2016 - 2017	obec, starosta	Štátny rozpočet a obec

Zdroj: obec Ždaňa, 2015

E FINANČNÁ ČASŤ

Zdroje financovania cieľov, opatrení a aktivít, definovaných v Pláne rozvoja obce Ždaňa tvoria dôležitú časť dokumentu. Finančný plán je reálnym odrazom schopnosti obce realizovať konkrétne aktivity a tým aj životaschopnosti celého dokumentu. Náročnosť viacerých plánovaných aktivít predpokladá viacdrojové financovanie.

Aktuálna legislatíva umožňuje pre regionálny rozvoj využívať okrem vlastných zdrojov (rozpočet obce) aj zdroje zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev, zo štátnych účelových fondov, z prostriedkov fyzických osôb, z prostriedkov právnických osôb, z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií i ďalších subjektov. Doplnkovým zdrojom sú finančné prostriedky z Európskej únie.

Plán rozvoja obce Ždaňa je rozvojovým dokumentom obce. Obec v nadväznosti na strategickú, programovú aj finančnú časť tohto dokumentu každoročne pripraví svoj rozpočet (jednoročný aj viacročný) tak, aby bola pripravená finančne zvládnuť plánované aktivity, aj v súvislosti s Akčným plánom na daný rok s využitím možností externých zdrojov. Plán rozvoja obce je strednodobým rozvojovým dokumentom. Obec pri jeho schvaľovaní zobrala do úvahy fakt, že z dôvodu strednodobosti (do roku 2022) nie je možné finančnú časť plánovaných aktivít čo do objemu plánovaných finančných prostriedkov presne vymedziť, len rámcovo predpokladať. Do precízneho spracovania finančného rozpočtu vstupujú viaceré faktory, predovšetkým miera inflácie a vývoj cien prác, služieb a tovarov všeobecne. Obec Ždaňa každoročne pri schvaľovaní svojho rozpočtu na nasledujúci rok, vrátane schvaľovania viacročného rozpočtu pripraví a zohľadní aj aktualizáciu akčného plánu na nasledujúci rok a pripraví pre jeho naplnenie aj finančný rozpočet.

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

ZÁVER

Schválená aktualizácia Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ždaňa je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové Aktivity a Opatrenia, respektíve, môžu sa niektoré Aktivity a Opatrenia zrušiť. Služí ako rozvojový dokument pre obec a jej obyvateľov a podnikateľské zázemie. Vykonaiteľnosť jednotlivých Aktivít, Opatrení a dosiahnutie stanovených Cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorit. Dôležitým faktorom sú aj komplikované vlastnícke vzťahy v obci. Pridanou hodnotou pri realizácii jednotlivých Aktivít je aktívne zapojenie obyvateľov do rozvoja obce. Realizátorom Plánu rozvoja obce Ždaňa nie je len samotná obec, ale aj obyvatelia, miestni podnikatelia, záujmové skupiny a aj štátna správa, preto popri financovaní z rozpočtu obce sa pri jednotlivých opatreniach počíta s viacdrojovým financovaním.

Realizáciu Plánu rozvoja riadi manažment obce. Riadenie realizácie je založené na orgánoch obce. Raz ročne reprezentanti obce priebežne vyhodnotia realizáciu Plánu rozvoja a Akčných plánov na daný rok. Zároveň dohodnú Akčné plány na najbližší rok.

Plán rozvoja obce – ako strednodobý dokument – je možné kedykoľvek aktualizovať. Cieľom aktualizácie je identifikovanie vývojových tendencií a udalostí v obci a ich využitie k aktualizácii tak, aby nedošlo k zásadnej zmene vízie, priorit a cieľov. Z dôvodu stability je doporučené prípadnú aktualizáciu prevádzkať v určitých časových intervaloch v nadväznosti na ročné hodnotenie. Komplexná aktualizácia Plánu rozvoja sa bude realizovať pred ukončením platnosti súčasného dokumentu.

Plán rozvoja obce je uverejnený na webovej stránke obce a je tak prístupný obyvateľom, podnikateľom aj širokej verejnosti. Nerieši a ani nevlýva na územia NATURA 2000 a neovplyvňuje životné prostredie.

SCHVÁLENIE PLÁNU ROZVOJA OBCE

DOKUMENT	PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA ŠTRUKTÚRA DOKUMENTU: ÚVOD: táto časť dokumentu obsahuje obsah dokumentu podľa jednotlivých kapitol, stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR, stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a stručný popis inštitucionálneho a časového zabezpečenia spracovania PHSR; ANALYTICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje komplexnú analýzu súčasného stavu územia; je členená na ANALÝZU VNÚTORNÉHO PROSTREDIA, ANALÝZU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA, hodnotenie realizácie existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov a zhodnotenie súčasného stavu územia (SWOT); STRATEGICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, a výber a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja; PROGRAMOVÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám a súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt; REALIZAČNÁ ČASŤ: je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja formou akčných plánov; FINANČNÁ ČASŤ: obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce; ZÁVER: obsahuje finalizáciu dokumentu a jeho predloženie na schválenie;
SPRACOVANIE	FORMA SPRACOVANIA: Plán rozvoja obce Ždaňa je spracovaný „na kľúč“ s podporou reprezentantov zúčastnených na jeho tvorbe a spracovaní. Pri spracovaní Plánu rozvoja je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Plánu rozvoja boli doplňované, pripomienkované poslancami s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obce. Zdrojom informácií bol obecný úrad, Štatistický úrad, Katastrálny úrad a ďalšie. Spracovatelia vychádzali z poznatkov od manažmentu obce, využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s radiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Plán rozvoja obce je v súlade s koncepčnými dokumentmi vyššieho územného celku aj v súlade s aktuálnou legislatívou. OBDOBIE SPRACOVANIA: Plán rozvoja obcí bol spracovaný v období jún 2015 – október 2015

PLÁN ROZVOJA OBCE ŽDAŇA

	<p>RIADIACA SKUPINA: Pozostáva z 3 členov a k príprave Plánu rozvoja sa členovia riadiaceho tímu stretli 2x.</p> <p>PRACOVNÁ SKUPINA: Pozostáva zo 7 členov a k príprave Plánu rozvoja sa členovia pracovnej skupinu stretli 3x.</p> <p>NÁKLADY NA SPRACOVANIE: Plán rozvoja obce bol spracovaný v nadväznosti na Zmluvu o dielo medzi obcou Ždaňa a spracovateľom za dohodnutú cenu za dielo.</p>
PREROKOVANIE	Plán rozvoja obce Ždaňa bol prerokovaný a pripomienkovaný na obecnom zastupiteľstve dňa: 28. 1. 2016
SCHVÁLENIE	Plán rozvoja obce Ždaňa bol schválený na obecnom zastupiteľstve dňa: 28. 1. 2016

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

PHSR – Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja